

**Затверджено
Наказ Національної школи
суддів України
16 січня 2019 року № 8**

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ У 2018 РОЦІ

Київ – 2019

Інформаційно-аналітичний звіт про діяльність Національної школи суддів України у 2018 році

З М І С Т

	ПЕРЕДМОВА: Інновація суддівської освіти та нова плеяда українських суддів.....	4
Розділ I.	Спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді.....	6
Розділ II.	Підготовка суддів для підтримання кваліфікації, періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації	15
Розділ III.	Підготовка працівників апаратів судів і підвищення рівня їхньої кваліфікації	25
Розділ IV.	Підготовка викладачів (тренерів).....	30
Розділ V.	Науково-дослідна діяльність.....	33
1.	Навчальні курси для суддів	33
2.	Навчальні курси для кандидатів на посаду судді.....	37
3.	Дистанційне навчання суддів та працівників апаратів судів ...	42
4.	Видання навчально-методичної літератури.....	43
5.	Науково-дослідна робота, у тому числі науково-методичне забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя, супроводження психологічної підготовки суддів.....	44
Розділ VI.	Міжнародне співробітництво.....	55
Розділ VII.	Інформаційне забезпечення діяльності НШСУ.....	60
Розділ VIII.	Організаційне та фінансово-господарське забезпечення діяльності НШСУ.....	61

ПЕРЕДМОВА: Інновація суддівської освіти та нова плеяда українських суддів

2018 рік ознаменувався подальшою реалізацією конституційних і законодавчих перетворень у системі правосуддя, закладених судовою реформою. Тектонічні зсуви в кадровій політиці і практиці добору суддів, проведення кваліфікаційного оцінювання в умовах радикального підвищення вимог до фаховості і доброчесності судді, запровадження ефективних дисциплінарних запобіжників, прискіпливий громадський контроль

призвели до суттєвого зменшення суддівського корпусу і, відповідно, до зростання навантаження на діючих суддів. Така тенденція стала серйозним викликом усій суддівській спільноті.

Для Національної школи суддів України (далі – НШСУ та/або Школа) цей рік став визначальним у контексті інституційної спроможності вирішувати завдання, визначені Законом України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII “Про судоустрій і статус суддів” (далі – Закон). Йдеться про задоволення національних потреб у кадровому забезпеченні судочинства, зокрема щодо підготовки майбутніх суддів.

Уперше за часи свого існування Школа самостійно, підкреслюю без участі юридичних вишів країни, здійснила на високому науково-методичному та організаційно-технічному рівні спеціальну підготовку 285 кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки (за 3-місячною програмою), та розпочала наприкінці серпня 2018 року спеціальну підготовку 382 кандидатів на посаду судді (за 9-місячною програмою). Спираючись на Концепцію національних стандартів суддівської освіти, працівники і фахівці НШСУ розробили, провели апробацію і запровадили у процес спецпідготовки до сотні тренінгів, під час яких за допомогою технічних засобів застосовуються інноваційні форми навчання. Результати реалізації НШСУ інноваційної програми підготовки майбутніх суддів незабаром будуть оцінені суспільством, коли нова генерація суддів розпочне відправлення правосуддя.

Тримала оберти і суддівська освіта. При зменшенні кадрового складу суддів України майже на одну третину, кількість суддів, які пройшли підготовку та періодичне навчання у порівнянні з 2017 роком, навіть збільшилась на півтора відсотка. Тематика підготовки суддів у 2018 році формувалась з урахуванням їхніх запитів і потреб на підставі стандартизованих програм підготовки всіх

категорій слухачів, кожна з яких передбачала проведення тренінгів за окремими темами та відповідне оцінювання суддів за їх результатами.

Новий структурний підрозділ НШСУ – Тестологічний центр – активно сприяв процесу оновлення суддівського корпусу, створивши та здійснивши рецензування більше сорока тисяч тестових запитань для складення анонімного письмового тестування і майже тисячу практичних завдань, що є складовими іспиту для забезпечення кваліфікаційного оцінювання і добору суддів.

У 2019 році Національна школа суддів України спрямовуватиме свої зусилля на суттєве оновлення навчального інструментарію, подальше запровадження інноваційних форм навчання. Йдеться як про удосконалення форм, так і поглиблення змісту підготовки суддів, упровадження сучасних інформаційних технологій у навчальний процес.

Разом із тренінгами ми будемо підвищувати якість підготовки лекцій і семінарів-практикумів у контексті збільшення їх інтерактивності та наочності. У планах – оновлення існуючого відеоряду навчального матеріалу як мінімум удвічі.

Подальшого розвитку набуватимуть дистанційні форми навчання, упроваджуватимуться нові електронні курси, розшириться аудиторія споживачів цих послуг.

Вивчається питання щодо надання можливості суддям і працівникам судів факультативно удосконалювати знання та навички з іноземної мови.

Розпочнеться розробка спеціальних курсів із практики ЄСПЛ, адже лише незначний відсоток рішень національних судів містить доречні посилання на рішення Європейського Суду.

Національна школа суддів України і надалі створюватиме умови для динамічного розвитку як прогресивний інститут системи правосуддя, що задає тренди для судової системи. Досягнення НШСУ вже отримали визнання на міжнародному рівні – у 2018 році Школа отримала статус спостерігача Європейської мережі суддівської освіти і згодом виступила ініціатором проведення у 2019 році в Києві саміту суддівських шкіл Центральної і Східної Європи.

**Ректор,
доктор юридичних наук**

Микола ОНІЩУК

I. СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ

У 2018 році Національна школа суддів України вперше за часи свого існування розпочала самостійно здійснювати спеціальну підготовку

Зворотний зв'язок: зустрічі керівництва Школи та очільників системи правосуддя зі слухачами

кандидатів на посаду судді (далі також – спеціальна підготовка, спецпідготовка), що є одним із головних її законодавчо визначених завдань.

У строки з 26 березня по 23 червня 2018 року проходила спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді

помічника судді щонайменше три роки.

З 27 серпня 2018 року стартувала спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді з терміном навчання 9 місяців.

Цій події передувала кількарічна напружена робота працівників НШСУ і ВККСУ зі створення нормативної, науково-методичної, організаційно-технічної та логістичної бази навчання майбутніх суддів, формування викладацького корпусу, докорінної модернізації освітнього процесу.

З метою нормативно-методичного забезпечення спеціальної підготовки було підготовлено та подано на затвердження ВККСУ з урахуванням змін у законодавстві проекти таких документів:

- Порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Програма спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки;
- Програма спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Навчальний план спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки;
- Навчальний план спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Свідоцтво за результатами проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

Ці документи були ухвалені рішеннями ВККСУ від 12 лютого 2018 року № 19/зп-18 та 13 липня 2018 року № 172/зп-18.

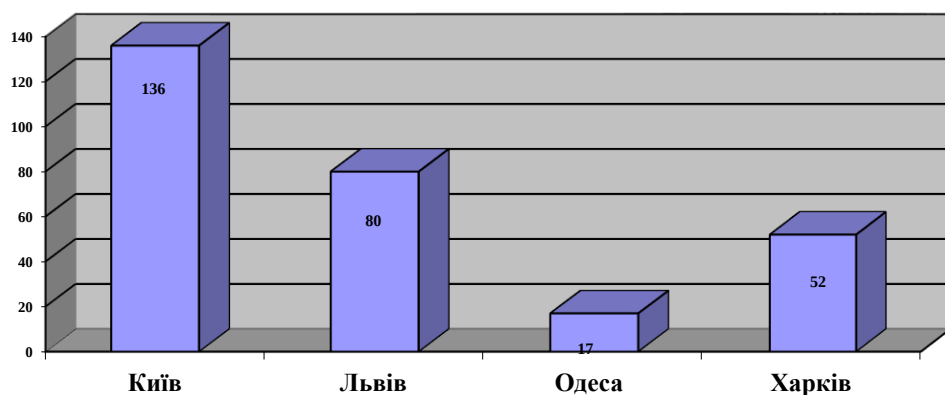
Подальше удосконалення нормативно-правової бази спецпідготовки у 2018 році здійснювалось у напрямку визначення успішності її проходження кандидатами на посаду судді. Задля реалізації Концептуальних засад системи оцінювання успішності виконання програми спеціальної підготовки в НШСУ, прийнятих наприкінці попереднього року, Школою було затверджено:

- Положення про порядок визначення успішності виконання Програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки;
- Положення про порядок визначення успішності виконання Програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді;
- Положення про стажування та наставництво (коучинг) кандидатів на посаду судді.

Для 285 кандидатів, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки, навчання здійснювалось протягом 70 робочих днів, шість днів на тиждень, із тривалістю дня теоретично-практичної підготовки 10-12 академічних годин.

Проведення спеціальної підготовки для цієї категорії слухачів відбувалось за єдиною програмою одночасно в 11 групах чотирьох локацій, у містах: Києві – у приміщенні Інституту післядипломної освіти університету імені Тараса Шевченка (5 груп); Харкові – у приміщенні апеляційного суду Харківської області (2 групи); Львові – Львівське регіональне відділення (3 групи); Одесі – у приміщенні Господарського суду Одеської області (1 група).

Кількість слухачів спеціальної підготовки, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше три роки

На спеціальну підготовку з терміном навчання 9 місяців ВККСУ направила 387 кандидатів на посаду судді. До навчання

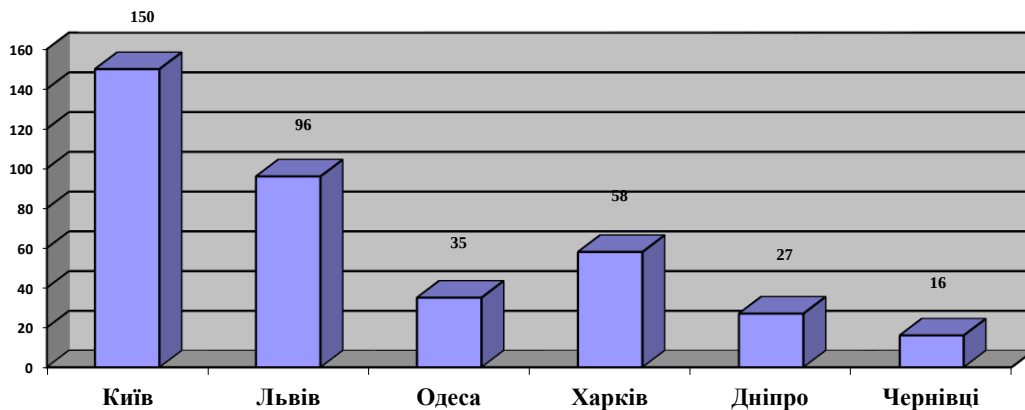
приступили 382 слухачі, 11 з яких протягом чотирьох місяців було відраховано за власним бажанням.

Для 16 груп цієї категорії слухачів підготовка проводилась п'ять днів на тиждень, по 8 академічних годин кожний день, у Києві та в усіх регіональних відділеннях НШСУ.

Кількісний та якісний склад слухачів спеціальної підготовки характеризується наступними діаграмами.

Кількість слухачів спеціальної підготовки з 9-місячним терміном навчання

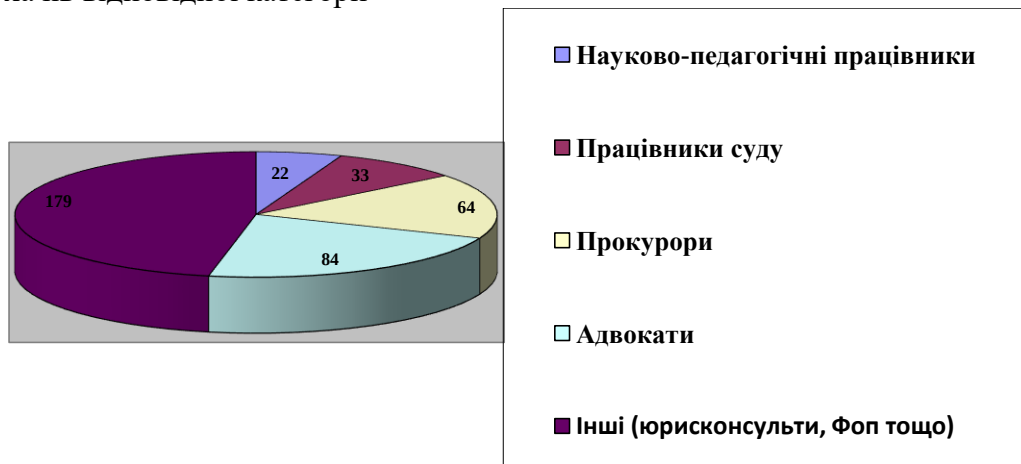
Усього приступило до навчання – 382 слухача

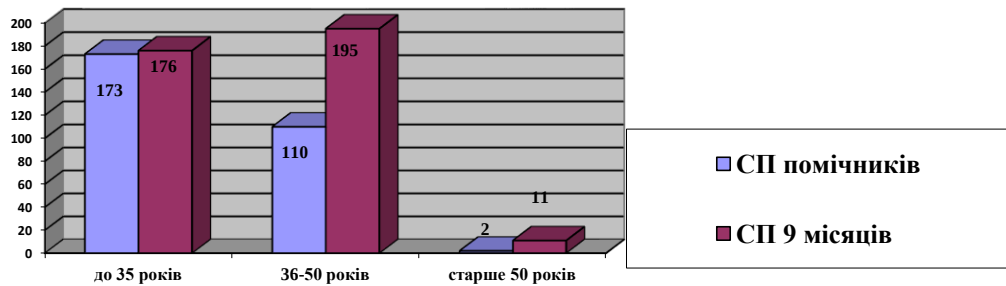
Серед слухачів, зарахованих у серпні 2018 року, мають наукові ступені: доктора наук – 1, кандидата юридичних наук – 27, кандидатів державного управління – 2.

Категорії слухачів спеціальної підготовки з 9-місячним терміном навчання

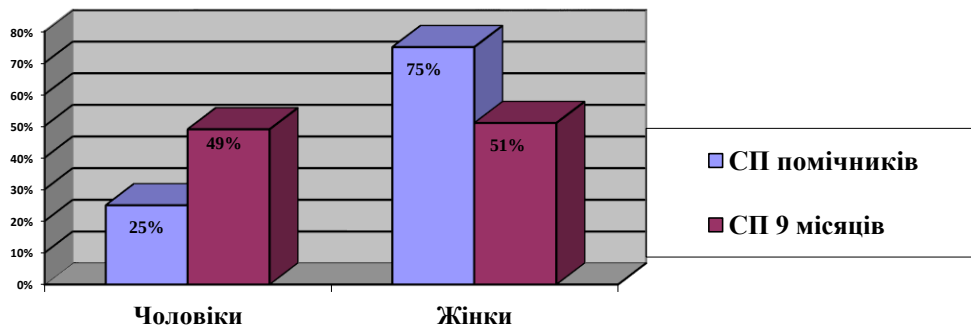
Кількість слухачів відповідної категорії

Загальне порівняння кількості слухачів за віком

Загальне порівняння слухачів за статтю

Національна школа суддів України створила слухачам можливість проходити спеціальну підготовку в локації за вибором. Документи для зарахування кандидати подавали в онлайн режимі, що стало черговою новацією.

Завдяки правильному розподілу функцій між структурними підрозділами НШСУ та їхній ефективній взаємодії були своєчасно виготовлені: посвідчення, бейджі і щоденники слухача, журнали обліку проходження слухачами спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та бланки свідоцтва. Усі слухачі забезпечувались персональними переносними комп'ютерами (ноутбуками). Аудиторні приміщення були обладнані інформаційно-технічними засобами: комп'ютерами, проекторами з колонками, системами клікерів, фліпчартами тощо.

Своєчасно було визначено кураторів для логістичного супроводу проведення тренінгів, координації заходів із забезпечення виконання розкладу занять, здійснення контролю відвідування слухачами занять та ведення журналів обліку проходження слухачами спецпідготовки, оформлення відповідної звітності.

Здійснено кардинальний перегляд освітньої доктрини – від знаннєвої до компетенційної. Майбутні судді нині готуються за моделлю: “знання

плюс спеціальні суддівські навички, плюс формування професійного ставлення до отримувачів судових послуг та розуміння соціального контексту здійснення правосуддя”.

Створено стандартизовані інноваційні програми спеціальної підготовки з урахуванням кращого світового досвіду. Вимогою часу, а віднедавна й вимогою Закону, стала ґрунтовна підготовка майбутнього судді в професійному середовищі.

Відтепер тренінги є переважною формою проведення навчальних заходів спеціальної підготовки для формування в кандидатів на посаду судді практичних навичок та умінь у застосуванні закону і веденні судового засідання, зміцнення рівня їх теоретичних знань у прикладному аспекті. Серед пріоритетів початкової суддівської освіти також засоби, що дозволяють сформувати більш високий рівень довіри громадян до суду: комунікація, належне врядування, психологічна підготовка.

Програми спеціальної підготовки включають шість блоків. Відповідними наказами НШСУ були визначені координатори кожного із цих блоків. Ними стали високопрофесійні судді: **Василь Андрійцю**, Ольга Булейко, Галина Юровська, Віта Бондарчук, Олександр Потильчак, Олександр Коротких, Галина Балацька, Ольга Булейко, Катерина Леонтович, Олександр Терлецький і Олександр Гащицький.

Під керівництвом координаторів для підготовки і науково-методичного забезпечення курсів та модулів зазначених блоків Програми були створені групи розробників, до складу яких увійшли судді всіх судових інстанцій і відповідних юрисдикцій, працівники установ та відомі науковці.

Завдяки їхнім напрацюванням **на електронному ресурсі Школи було розміщено матеріали 65 тренінгів та двох круглих столів для викладачів (тренерів)**, а також на електронній платформі – матеріали навчальних заходів для слухачів спеціальної підготовки. Усе це дозволило за розробленими навчально-методичними матеріалами провести 715 тренінгів для слухачів 11 груп із числа помічників суддів.

Програма спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді (9 місяців навчання) включає **77 тренінгів, два круглих столи, два семінари-практикуми з ділової української мови, дві інтерактивні лекції і практикум**. Для цієї категорії слухачів актуалізуються та доопрацьовуються навчально-методичні матеріали для 65 тренінгів і двох круглих столів, розробляються додатково - для 12 тренінгів, семінарів–практикумів, інтерактивних лекцій і практикуму.

За результатами виконання I–III блоків Програми 9-тимісячної спеціальної підготовки **проведено в 16 групах у всіх локаціях 544**

тренінги, 16 семінарів–практикумів та 16 інтерактивних лекцій, практикумів.

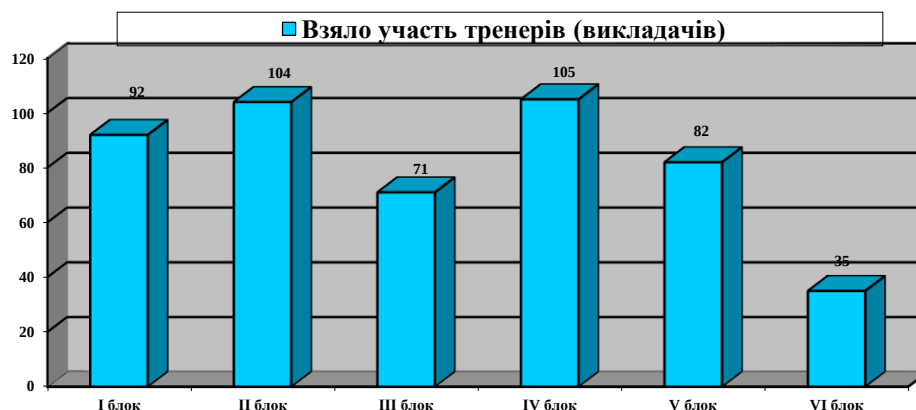
Навчальні матеріали готувались з використанням таких інтерактивних методів навчання, як: презентації (демонстрації) з міні-лекціями; експрес-опитування за допомогою клікерів; виконання завдань в малих групах; “мозкові штурми”; вирішення ситуативних завдань (кейсів); моделювання конкретних ситуацій; рольові ігри (симуляції); проведення дискусій, дебатів, круглих столів тощо. Це повною мірою відповідає вимогам і рекомендаціям Ради Європи та її інституційних органів.

Використання інтерактивних форм і методів підготовки:

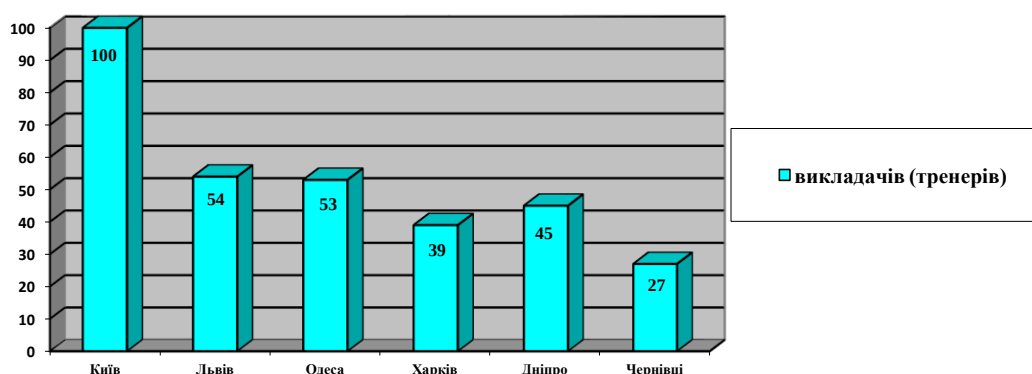
Спеціальна підготовка проводилась тренерами (викладачами) із числа професійних суддів за єдиною методикою з використанням навчальних матеріалів, розроблених відповідно до високих методологічних стандартів. До проведення деяких тренінгів залучались високопрофесійні фахівці інших спеціальностей.

Викладацький корпус спеціальної підготовки кандидатів із числа помічників

Викладацький корпус I –III блоків Програми 9 місячної спеціальної підготовки

Всього суддів (викладачів) - 304

Упродовж усього періоду спеціальної підготовки координатори та куратори спецпідготовки здійснювали контроль за навчальним процесом, зокрема за якісним і ефективним проведенням курсів відповідних програм.

Цьому сприяв перехід на електронну навчальну платформу, де відбувались обмін навчальними матеріалами, адміністрування навчального процесу, контроль успішності кандидатів та їх оцінка.

В основі визначення успішності виконання програм спеціальної підготовки є система оцінювання слухачів за накопичувальною бальною системою, що була впроваджена в НШСУ відповідно до європейських стандартів.

Вона полягає в регулярному оцінюванні знань, сформованих умінь і навичок майбутніх служителів Феміди, складовими якого є процедури поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснювався впродовж усього навчального процесу, зокрема тренерами оцінювалися знання слухачів шляхом тестування та/або заповнення слухачами анкет за результатами проходження кожної з тем програм спецпідготовки.

Контроль успішності майбутніх суддів: тестування та написання судових рішень

Після завершення кожного з п'яти блоків програм спеціальної підготовки відбувався підсумковий контроль. Майбутні судді виконували індивідуальні завдання у формі тестів після завершення I блоку програм, а також практичні завдання (кейси) після завершення II–V блоків програм з метою формування знань, умінь і навичок ухвалювати законні, обґрунтовані та справедливі судові рішення з цивільної, господарської, кримінальної та адміністративної юрисдикцій, спираючись на принципи верховенства права і практику Європейського суду з прав людини.

Слухач вважався таким, що успішно виконав програму спеціальної підготовки, за умов набрання ним не менше 75 відсотків максимальної кількості балів від загального результату успішності виконання Програми,

у тому числі за результатами підсумкового контролю – не менше 70 відсотків.

Усі 285 слухачів із числа помічників суддів успішно виконали програму спеціальної підготовки в НШСУ й отримали відповідні свідоцтва. Матеріали щодо них були надіслані до ВККСУ для подальшої участі в доборі.

Особливістю дев'ятимісячної спеціальної підготовки стала така її складова як стажування слухачів у місцевих судах, що проводиться у формі практичної підготовки кандидатів і має на меті на основі знань, отриманих ними під час теоретично-практичного навчання, виробити навички застосування цих знань під час здійснення правосуддя.

Досягалися такі цілі:

- забезпечення оптимальної адаптації майбутніх суддів до умов відправлення правосуддя;
- цілеспрямоване формування та розвиток професійних і особистісних якостей майбутніх суддів.

Стажування у 89 місцевих загальних судах з розгляду цивільних справ, 25 місцевих господарських судах тривало відповідно 22 і 15 робочих днів.

*Стажування слухачів у господарському суді
Луганської області*

Для передачі слухачам професійних знань, умінь і практичного досвіду під час стажування було залучено 283 судді-наставники: 152 – з цивільного судочинства та 131 – з господарського, які пройшли очне навчання на 9 тренінгах “Наставництво (коучинг) в системі формування професійних навичок майбутнього судді” (233 особи), а також заочне – за спеціально розробленим дистанційним курсом (50

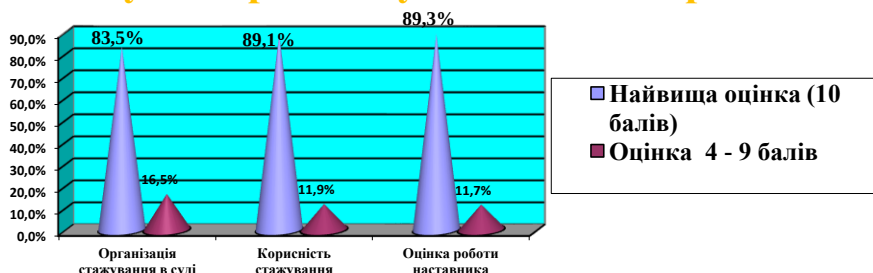
осіб).

З метою уніфікації підходів до підготовки та проведення ділових ігор (моделювання судового засідання) розроблено на допомогу суддям-наставникам “Методичні рекомендації щодо проведення ділових ігор під час проходження кандидатами на посаду судді стажування в місцевих судах”.

Працівниками НШСУ регулярно здійснювався моніторинг проходження слухачами стажування, виконання ними індивідуальних

планів, для чого було проведено 50 зустрічей у місцевих судах зі слухачами та суддями-наставниками.

Оцінка слухачами стажування в місцевих загальних судах з розгляду цивільних справ

З метою вдосконалення спеціальної підготовки систематично здійснюється зворотний зв'язок зі слухачами. Формами такого зв'язку є письмові анонімні опитування слухачів, а також зустрічі з останніми керівників Школи, очільників органів системи правосуддя, представників міжнародних проектів, у тому числі із застосуванням відеозв'язку з регіональними відділеннями.

Випускники першої інноваційної програми спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді

II. ПІДГОТОВКА СУДДІВ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ПЕРІОДИЧНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

У 2018 році Національна школа суддів України спрямовувала свою діяльність на модернізацію підготовки суддівських кадрів з тим, щоб процес навчання висококваліфікованих фахівців набував безперервного характеру,

своєчасно реагував на зміни в законодавстві та практиці національних судів, Європейського суду з прав людини.

Підготовка та періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації в Національній школі суддів України здійснюються згідно з Положенням про підготовку та періодичне навчання суддів, Регламентом НШСУ (нова редакція) на підставі календарного плану підготовки суддів для підтримання кваліфікації, стандартизованих програм і програм підготовки відповідних категорій суддів.

Зустріч ректора з суддями, які проходять періодичне навчання

Тематика зазначених програм підготовки у 2018 році формувалась з урахуванням потреб суддів і передбачала проведення тренінгів за окремими темами та відповідне оцінювання суддів за їх результатами.

Значне місце відводилось вивченню питань антикорупційного законодавства, суддівської етики та дисциплінарної відповідальності. Особлива увага зверталась на досвід та практику використання рішень Європейського суду з прав людини при відправленні правосуддя.

Так, у 2018 році було проведено 117 спеціалізованих тренінгів, які є обов'язковими в межах підготовки суддів місцевих та апеляційних судів усіх юрисдикцій.

Зокрема, проводились тренінги на теми:

- “Докази та доказування в господарському судочинстві”
- “Докази та доказування в адміністративному судочинстві”
- “Суддівська етика. Добросесність”
- “Розгляд податкових спорів судами адміністративної юстиції”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Особливості розгляду житлових спорів”
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”
- “Діяльність слідчого судді як гарантія захисту прав людини на досудовому розслідуванні”
- “Особливості розгляду кримінальних проваджень щодо неповнолітніх”
- “Розгляд податкових спорів судами адміністративної юстиції”
- “Врегулювання спорів за участю судді в господарському судочинстві”
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”
- “Особливості розгляду справ про відшкодування шкоди”

- “Написання судових рішень у цивільному та кримінальному судочинстві”
- “Написання судових рішень у адміністративному судочинстві”
- “Захист цивільних прав внутрішньо переміщених осіб та населення, постраждалого від конфлікту”
- “Антикорупційне законодавство та практика його застосування”
- “Перехід права власності на земельну ділянку. Особливості розгляду земельних спорів”
- “Управління часом у суддівській діяльності”
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя”
- “Проблеми ефективного судового захисту в адміністративному судочинстві”
- “Призначення покарання в кримінальних справах”
- “Психологічна адаптація до суддівської діяльності”
- “Дотримання стандартів прав людини слідчим суддею: право на свободу та особисту недоторканність”,

а також здійснювалась апробація тренінгів:

- “Проблеми ефективного судового захисту в адміністративному судочинстві”
- “Розгляд справ, пов’язаних із проходженням публічної служби”
- “Особливості розгляду справ, пов’язаних із домашнім насильством”
- “Розгляд пенсійних та інших соціальних спорів”
- “Практичні аспекти розгляду судами кримінальних проваджень, пов’язаних із торгівлею людьми”
- “Актуальні питання написання судових рішень у світлі новел процесуального законодавства в адміністративному судочинстві”
- “Соціономічна компетентність суддів”
- “Вирішення спорів, що виникають із договорів страхування”
- “Урегулювання спорів за участю судді”
- “Особливості розгляду справ про укладення, зміну, розірвання договорів, визнання правочинів (господарських договорів) недійсними та застосування міжнародних угод при вирішенні господарських спорів”
- “Особливості розгляду справ про адміністративні порушення митних правил”
- “Діяльність слідчого судді як гаранта захисту прав людини на досудовому розслідуванні”
- “Застосування статті 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві”
- “Практичні аспекти розмежування різновидів множинності злочинів – повторність, сукупність та рецидив злочинів”.

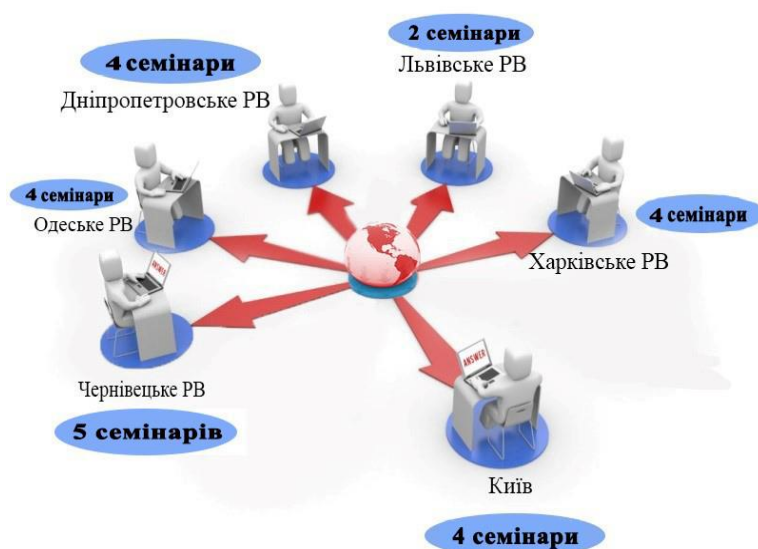
У 2018 році проведено 2 всеукраїнських відеосемінари за темою:
“Застосування статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини

і основоположних свобод та відповідна практика Європейського суду з прав людини”, в яких взяли участь **1075 суддів з усіх регіонів України**:

- для суддів цивільних палат апеляційних судів областей та міста Києва, суддів місцевих загальних, апеляційних та окружних адміністративних судів;
- для суддів місцевих та апеляційних господарських судів областей.

Щоб забезпечити застосування інтерактивних форм навчання Національна школа суддів України використовує можливості мережі Інтернету, сучасні персональні комп'ютери (ноутбуки), фліпчарти, відеокамери, мультимедійні проектори, екрани, електронні системи клікерів, інтерактивні дошки та інші допоміжні засоби.

У 2018 році в рамках періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації НШСУ провела 23 загальноукраїнські одноденні тематичні семінари (щоквартальні). Судді місцевих і апеляційних судів, які бажали взяти участь у цих семінарах, реєструвались на веб-сайті НШСУ за темами, що пропонувались, після чого формувались групи слухачів незалежно від принципу територіального закріплення.

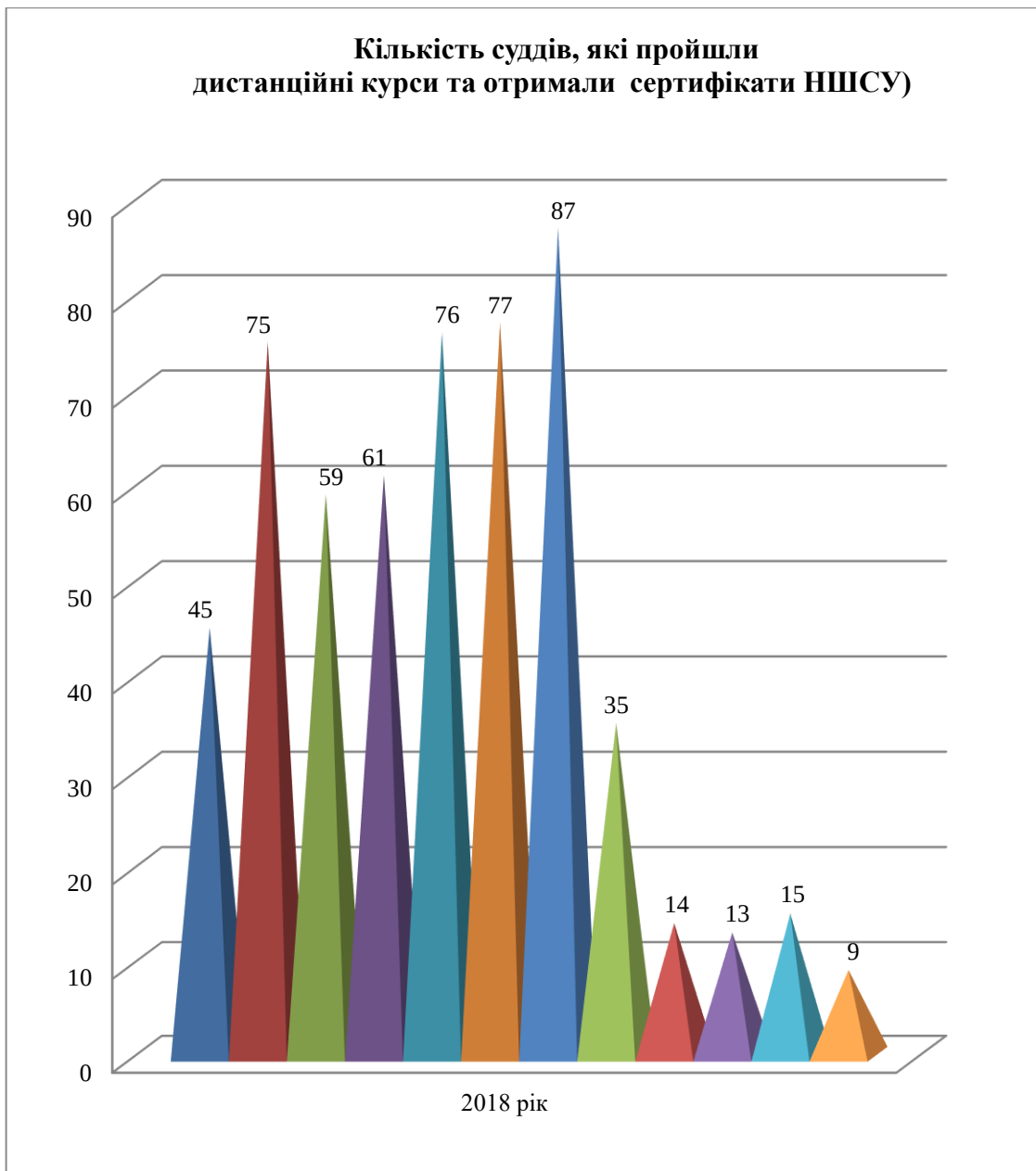

Спільно з Проектом ЄС Twinning “Посилення інституційної спроможності Верховного Суду у сфері захисту прав людини на національному рівні” **НШСУ у 2018 році провела 7 підготовок суддів Верховного Суду на тему: “Питання касаційного розгляду: досвід країн Європи”**. За результатами проходження програми підготовки **112 суддів отримали сертифікати**.

Національна школа суддів України активно впроваджує дистанційну форму навчання для періодичного навчання суддів. У 2018 році для суддів проведено дистанційні курси: “Суддівська етика”, “Управління залом судового засідання”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів

адміністративних судів”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування”, “Управління часом у суддівській діяльності”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві”, “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд”, “Охорона довкілля та права людини”.

Уперше у 2018 році за допомоги Програми Ради Європи HELP (Навчання у сфері прав людини для представників юридичних професій) були проведені дистанційні курси для суддів за темами: “Судочинство дружнє до дитини”, “Протидія насильству проти жінок та домашньому насильству”, “Докази і доказування в кримінальному провадженні”, “Трудові відносини в світлі Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод”, що стало наслідком співпраці фахівців НШСУ з міжнародними експертами Програми з адаптування розроблених ними освітніх ресурсів з урахуванням особливостей національної правової системи і можливостей дистанційної форми навчання.

- Суддівська етика. Доброчесність
- Управління залом судового засідання
- Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів
- Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування
- Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві
- Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд
- Управління часом у суддівській діяльності
- Охорона довкілля та права людини
- Протидія насильству проти жінок та домашньому насильству
- Судочинство дружнє до дитини
- Докази і доказування в кримінальному провадженні
- Трудові відносини в світлі Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод

Дистанційні курси для суддів (2017–2018 роки)

Назва курсу	Пройшли курси		Усього:
	2017	2018	
▲ Суддівська етика. Добросесність	99	45	144
▲ Управління залом судового засідання	75	75	150
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів	93	59	152
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування	168	61	229
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві	140	76	216
▲ Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд	190	77	267
▲ Управління часом у суддівській діяльності	106	87	193
▲ Охорона довкілля та права людини		35	35
Дистанційні курси для суддів у рамках Програми “HELP” (Програма Ради Європи)			
▲ Протидія насильству проти жінок та домашньому насильству		14	14
▲ Судочинство дружнє до дитини		13	13
▲ Докази і доказування в кримінальному провадженні		15	15
▲ Трудові відносини в світлі Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод		9	9
Усього:	871	566	1437

Усього у 2018 році за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів міжнародних організацій було проведено 204 заходи із підготовки та періодичного навчання суддів, на яких пройшли підготовку:

➤ для підтримання кваліфікації 2140 суддів, у тому числі обраних на адміністративні посади;

➤ періодичне навчання з метою підвищення рівня кваліфікації 6793 судді.

Відповідно до вимог Закону та Положення про проведення курсів навчання для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя, у 2018 році НШСУ здійснила перепідготовку:

3-х суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя кваліфікаційним органом за результатами кваліфікаційного оцінювання;

12-ти суддів, які були відсторонені від здійснення правосуддя Вищою радою правосуддя в порядку дисциплінарного стягнення.

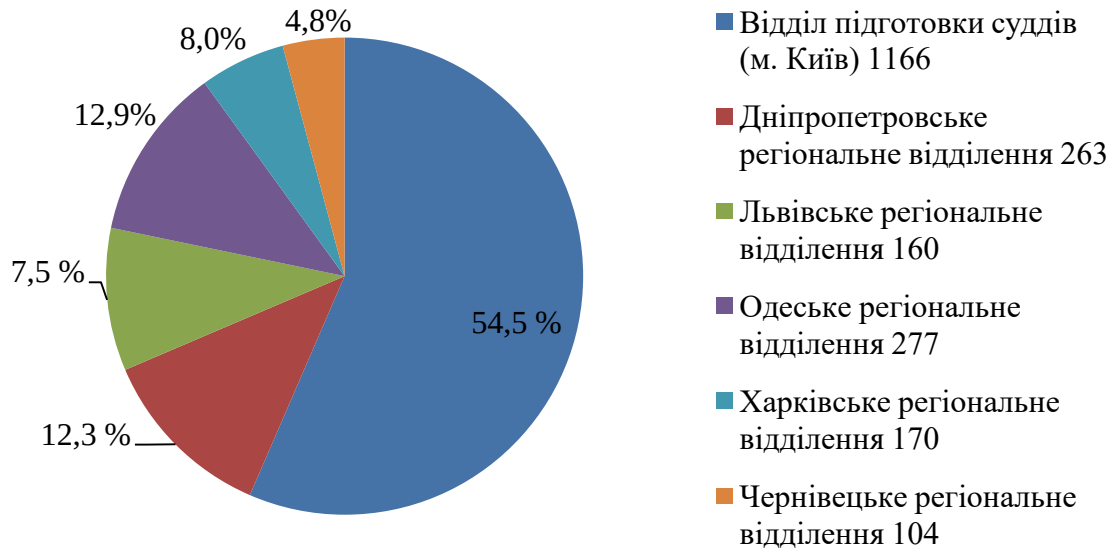
Усі судді проходили зазначені курси під керівництвом куратора згідно з індивідуальними програмами, які формувалися з урахуванням висновків дисциплінарного та кваліфікаційного органів для кожного судді окремо і включали теоретично-практичні навчальні заходи, проходження фахово-освітньої практики в суді, написання реферату та самостійної роботи. Звіти про проходження курсу направлялися до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ) та Вищої ради правосуддя (далі – ВРП).

Таким чином, усього різними формами підготовки було охоплено 8948 суддів.

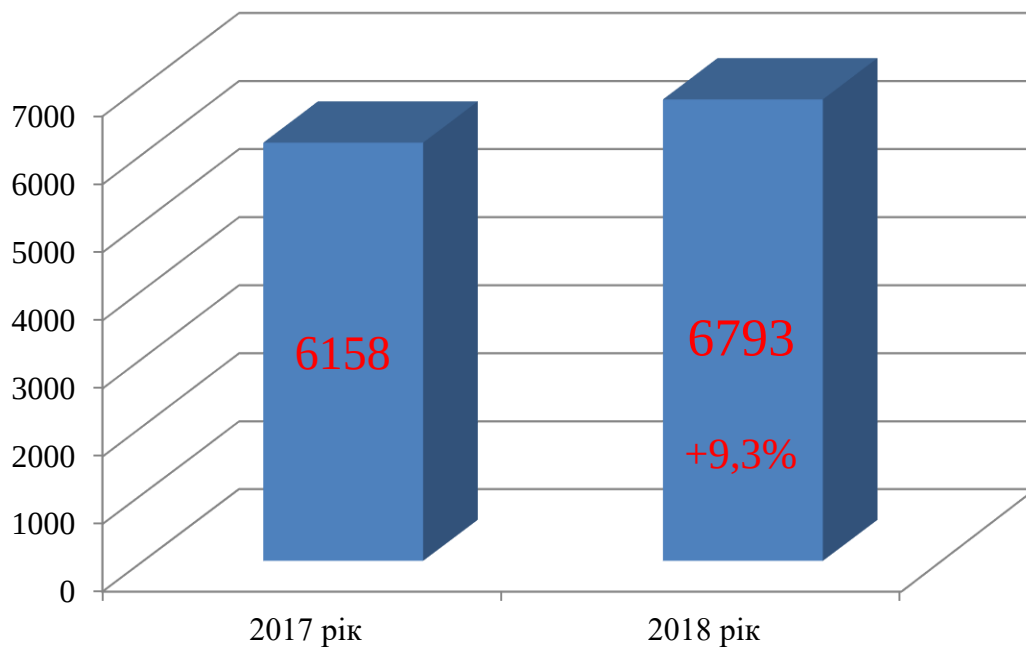
Діяльність Національної школи суддів України щодо освіти суддів у 2018 році порівняно з 2017 роком характеризується статистичними даними, що наведені у вигляді діаграм.

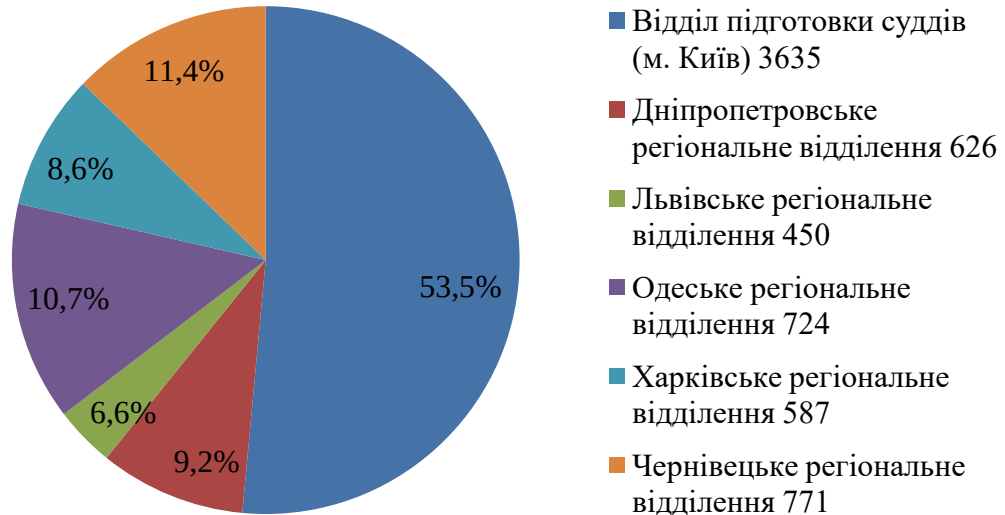
Участь структурних підрозділів у підготовці суддів для підтримання кваліфікації, у тому числі обраних на адміністративні посади, у 2018 році

Періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації

**Участь структурних підрозділів НШСУ в
періодичному навчанні суддів з метою підвищення
рівня їхньої кваліфікації у 2018 році**

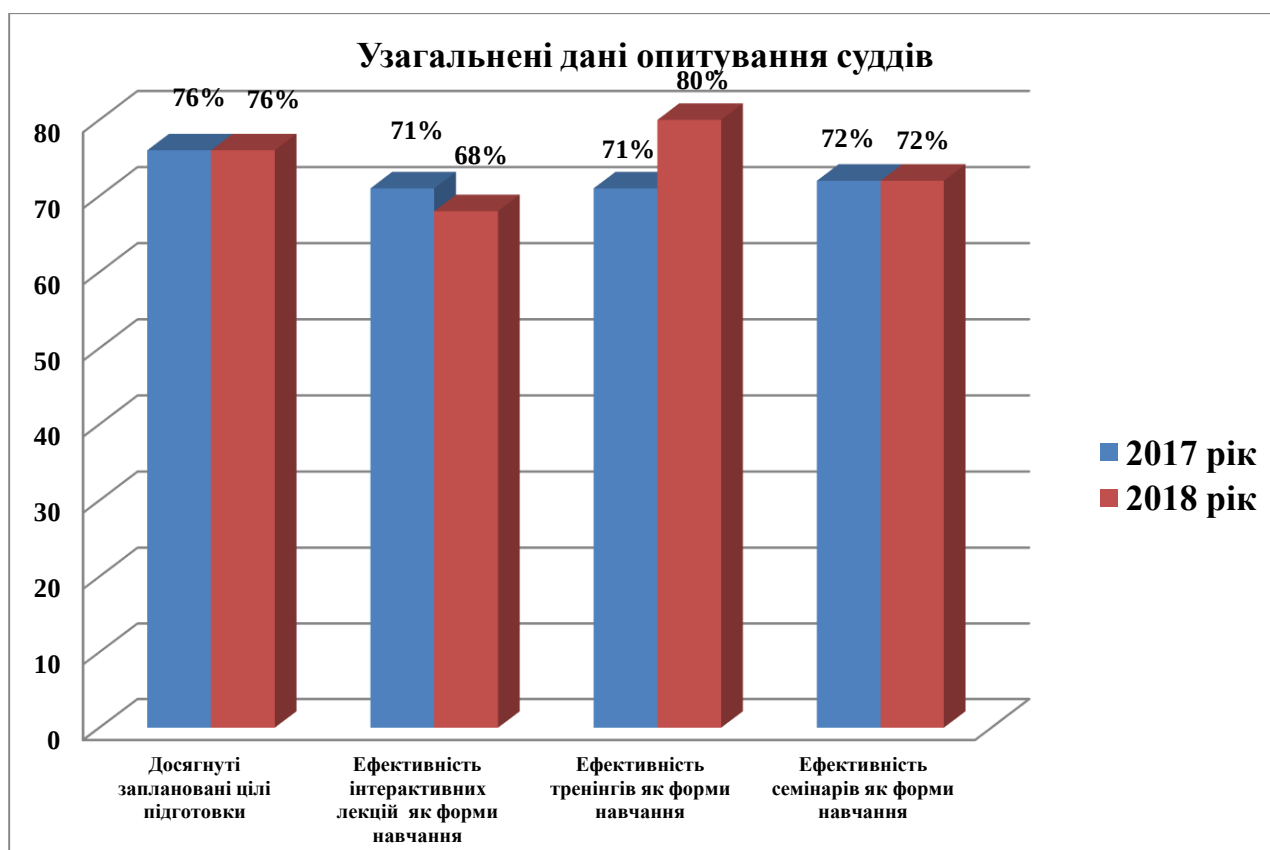

**Порівняльна таблиця періодичного навчання суддів з метою підвищення
рівня їхньої кваліфікації у 2017 і 2018 роках (осіб)**

Категорія слухачів	2017	2018	різниця	>/< відсоток
Періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації	6158	6793	635	+9,35%

За результатами підготовки проводилося анкетування слухачів для налагодження зворотного зв'язку та покращення процесу підготовки.

Узагальнення даних засвідчило, що **четверо з кожної п'ятірки опитуваних вважають цілі підготовки досягнутими і віддають належне ефективності тренінгів як форми навчання.**

Відповідно до Закону та з метою забезпечення єдиного порядку обліку суддів у 2016 році **створений та ведеться дотепер Реєстр суддів**, які починаючи з 2012 року пройшли підготовку та періодичне навчання в Національній школі суддів України.

ІІІ. ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

До законодавчо визначених завдань Національної школи суддів України віднесена також підготовка працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації. Така підготовка здійснювалась відповідно до порядку, програм і графіка підготовки працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації на 2018 рік.

Освітній процес працівників апаратів судів було поділено на стаціонарну підготовку тривалістю 3-5 днів, одноденні (дводенні) тематичні семінари, тренінги та дистанційне навчання.

Усього **відділом підготовки працівників апаратів судів НШСУ** (далі – відділ) **було проведено 87 навчальних заходів**, зокрема: стаціонарна підготовка – **24**; одноденні (дводенні) семінари, тренінги – **59**; дистанційне навчання – **4**.

Спільно з регіональними відділеннями НШСУ за 2018 рік проведено 210 навчальних заходів: стаціонарних підготовок – 80; одноденних (дводенних) семінарів, тренінгів – 126 , дистанційних навчань – 4.

Підготовка працівників апаратів судів у місті Києві здійснюється для 13 категорій слухачів

Уперше у 2018 році була проведена підготовка начальників та заступників начальників структурних підрозділів апаратів місцевих та апеляційних судів. Таким чином, навчання здійснювалось вже за 13-ма категоріями працівників апаратів судів відповідно до їх спеціалізації, що сприяло підвищенню ефективності системи підготовки.

Крім того, **проводились виїзні семінари на базі окремих судів**, зокрема: у Верховному Суді, Апеляційному суді міста Києва (Київському апеляційному суді), Апеляційному суді Київської області, Апеляційному суді Чернігівської області та у містах Черкаси і Одеса – **в яких загалом взяли участь 2476 осіб.**

Зміни в законодавстві, у локальних нормативних актах судів, зовнішні та внутрішні чинники зумовили **подальше впровадження низки нових тем**, зокрема, були проведені такі навчання:

одноденний семінар -

- “Зміни в господарському процесуальному законодавстві відповідно до Господарського процесуального кодексу України”;

тренінги -

- “Актуальні та проблемні питання ведення військового обліку в судах”
- “Концепція побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСІТС)” (для Верховного Суду);
- “Організація роботи служби управління персоналом у судах” (під час реорганізації та ліквідації)
- “Основи комунікативної діяльності судової влади”
- “Особливості розгляду трудових спорів”

- “Практика застосування Європейської Конвенції з прав людини та практики Європейського суду з прав людини”
- “Призначення покарання в кримінальних справах”
- “Проблемні питання, що виникають під час розгляду господарськими судами корпоративних спорів”.

У співпраці з двома іншими відділами НШСУ (науково-методичного забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції та бібліотечно-видавничої діяльності, інформаційних технологій) було **проведено 4 навчальних дистанційних курси**, у тому числі: 2 курси для прес-секретарів судів та спеціалістів, що відповідають за зв'язки зі ЗМІ, – “Комунікації в судовій діяльності” (70 слухачів), 1 курс “Судове адміністрування” (39 слухачів) і новий курс “Застосування конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві” (43 слухачів). Загалом **навчання на дистанційних курсах пройшло 152 працівники апаратів судів**.

Уперше у 2018 році започатковано навчання працівників апарату новоствореного Верховного Суду, що здійснювалось у формі семінарів. Було проведено 31 семінар, у тому числі 15 – у співпраці та за фінансової підтримки Проекту ЄС Twinning “Посилення інституційної спроможності Верховного Суду у сфері захисту прав людини на національному рівні”, Програми Агентства США з міжнародного розвитку реформування сектору юстиції “Нове правосуддя”, проектами РЄ “Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини” та ОБСЄ “Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя”. Крім того, 5 працівників апарату Верховного Суду пройшли навчання за дистанційним курсом “Комунікації в судовій діяльності”. Загалом **працівникам апарату новоствореного Верховного Суду видано 1389 сертифікатів**.

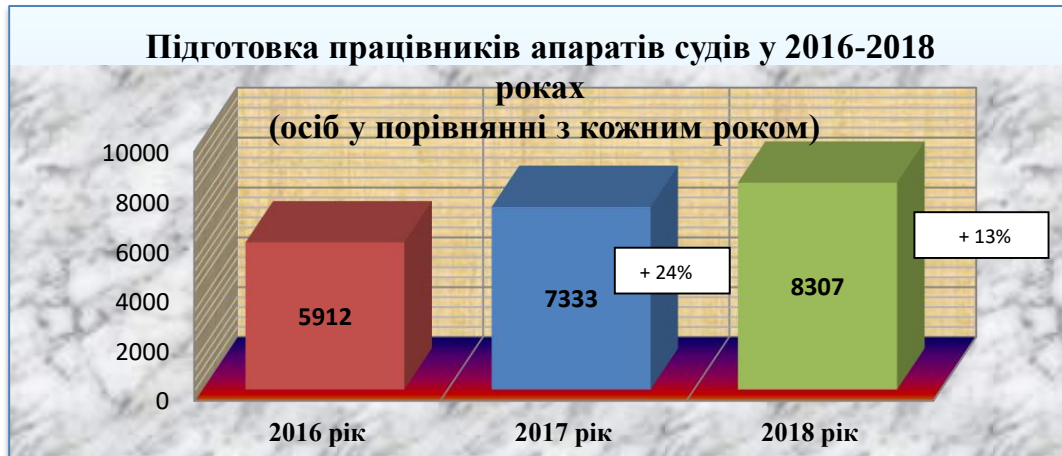
До підготовки працівників апаратів судів було залучено **480 викладачів**, з яких: 204 – судді; 43 – працівники Державної судової адміністрації України (у тому числі територіальних управлінь); 30 – працівники НШСУ; 203 – запрошені фахівці (серед яких – доктори і кандидати наук).

У 2018 році пройшли підготовку та підвищили свій професійний рівень **8307 працівників апаратів судів**, з яких: 3681 особа – у Києві, 4626 осіб – у п'яти регіональних відділеннях НШСУ. Коштом Державного бюджету України підготовлено 7910 осіб, за рахунок міжнародних організацій – 397 осіб.

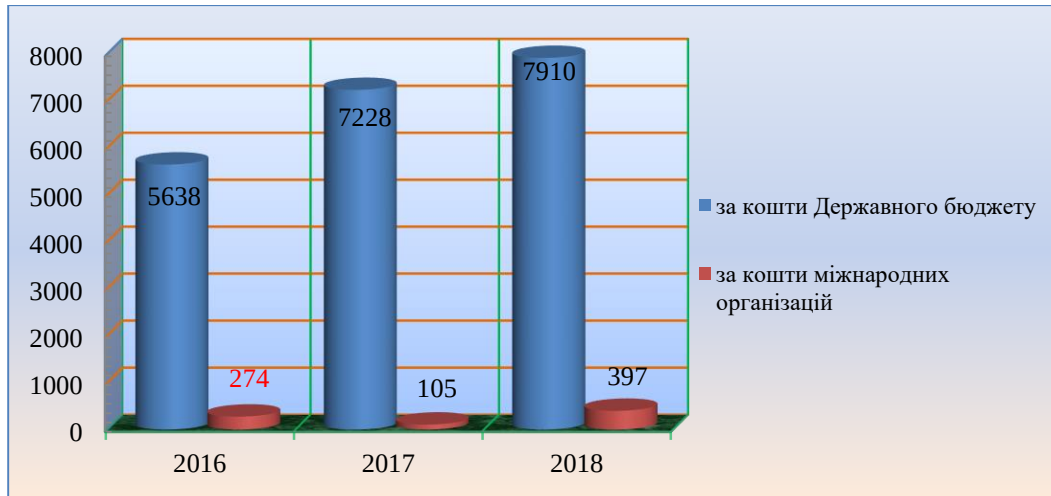
Динаміка підготовки працівників апаратів судів зросла порівняно з 2017 роком за рахунок збільшення інтенсивності проведення навчальних заходів, запровадження нових тем, що були виділені в окремі семінари та тренінги, та за рахунок проведення значної кількості семінарів для працівників апарату новоствореного Верховного Суду.

У звітному періоді скорочувалась кількість та тривалість лекцій як основної форми викладання матеріалу. Натомість послідовно відбувався перехід до інтерактивних форм навчання: практикумів; семінарів з обговоренням; тренінгів.

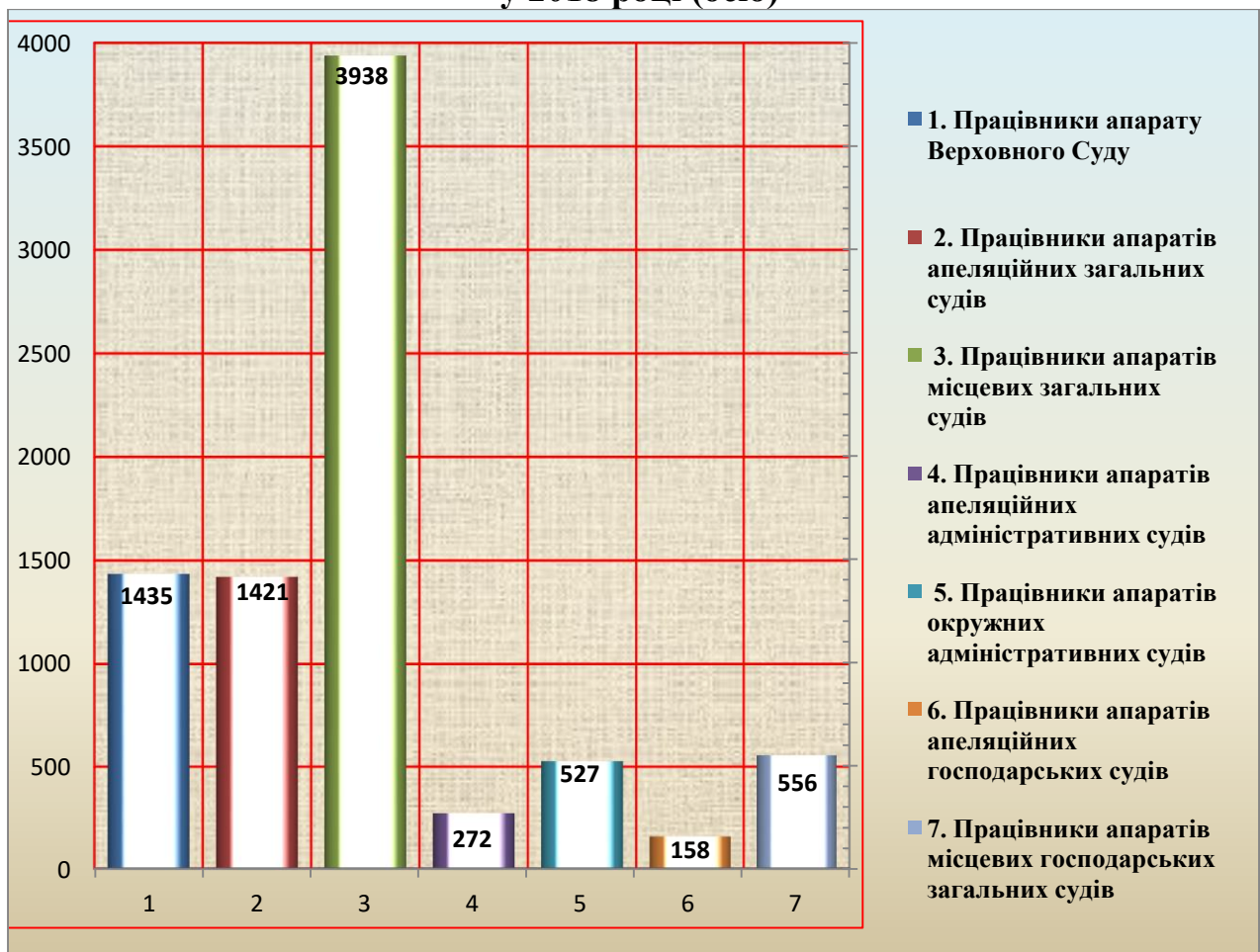
Стан підготовки працівників апаратів судів у 2018 року характеризують статистичні дані, наведені нижче в діаграмах.

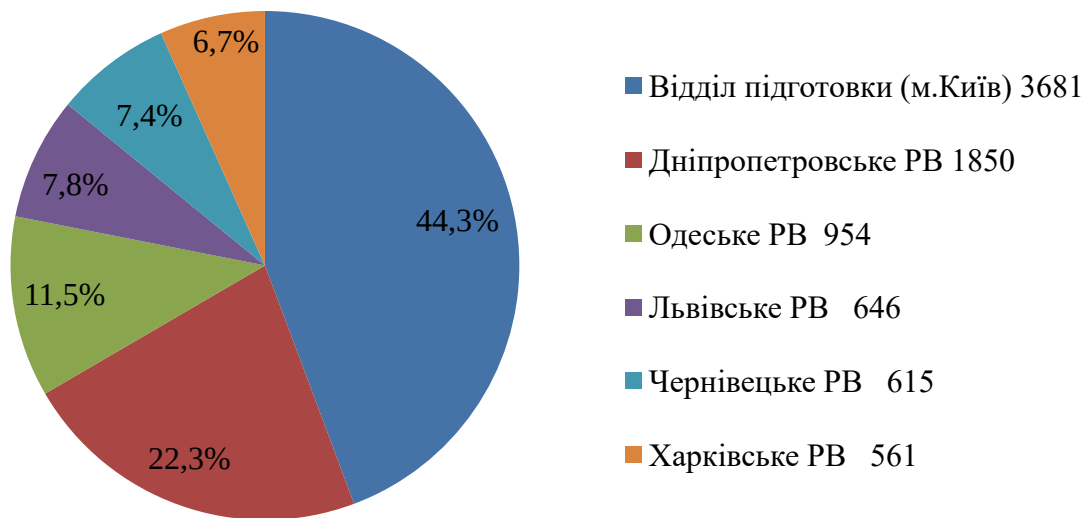
Фінансування підготовки працівників апаратів судів у 2016-2018 роках (осіб)

Підготовка працівників апаратів судів за інстанціями та спеціалізаціями у 2018 році (осіб)

Участь регіональних відділень НШСУ в підготовці працівників апаратів судів

IV. ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ (ТРЕНЕРІВ)

Одним із пріоритетних завдань Національної школи суддів України у звітний період було подальше формування науково-викладацького корпусу і, у першу чергу, добір та навчання викладачів, тренерів, наставників (коучів), здатних забезпечити проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді.

Йдеться не лише про збільшення кількісного, а й покращання його якісного складу викладацького корпусу, здійснення добору викладачів з числа суддів, що можуть оволодіти сучасними методами навчання і застосовувати їх на практиці, удосконалювати методологічні підходи до навчання.

Тож, у 2018 році було проведено 6 методологічних тренінгів в місті Києві та регіональних відділеннях НШСУ, в яких узяли участь 130 викладачів, переважна більшість з них – судді.

Відділом підготовки викладачів (тренерів) був проведений значний обсяг науково-методичної роботи з розробки нових та вдосконалення матеріалів раніше розроблених навчальних курсів. Зміни у змістовній частині тренінгів здійснювались за результатами аналізу анкет зворотного зв'язку кандидатів на посаду судді з урахуванням побажань учасників спецпідготовки та змін, внесених у законодавство України.

З метою уніфікації підходів до викладання проведено 19 консультативних нарад із викладачами, залученими до проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді в місті Києві та в усіх регіональних відділеннях НШСУ, з яких 11 – в режимі відеоконференції.

Багато уваги приділялось супроводу та проведенню тренінгів для тренерів, і в цьому контексті – координації діяльності відділів підготовки суддів, спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та регіональних відділень НШСУ з впровадження інтерактивних методів навчання у процес підготовки, періодичного і дистанційного навчання, а також науково-методичному забезпеченню підготовки суддів-викладачів НШСУ згідно з Концепцією національних стандартів суддівської освіти. Протягом року було **проведено 25 тематичних тренінгів для тренерів** як для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, так і для підготовки суддів.

Головною особливістю спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді 2018-2019 роках є проходження кандидатами стажування в тих судах, що визначені наказом ректора НШСУ як бази стажування. З метою забезпечення належного рівня проходження стажування та методологічної підготовки суддів – керівників стажування Національною школою суддів України було розроблено

тренінг для суддів-коучів на тему: “Наставництво (коучинг) у системі формування професійних навичок майбутнього судді”.

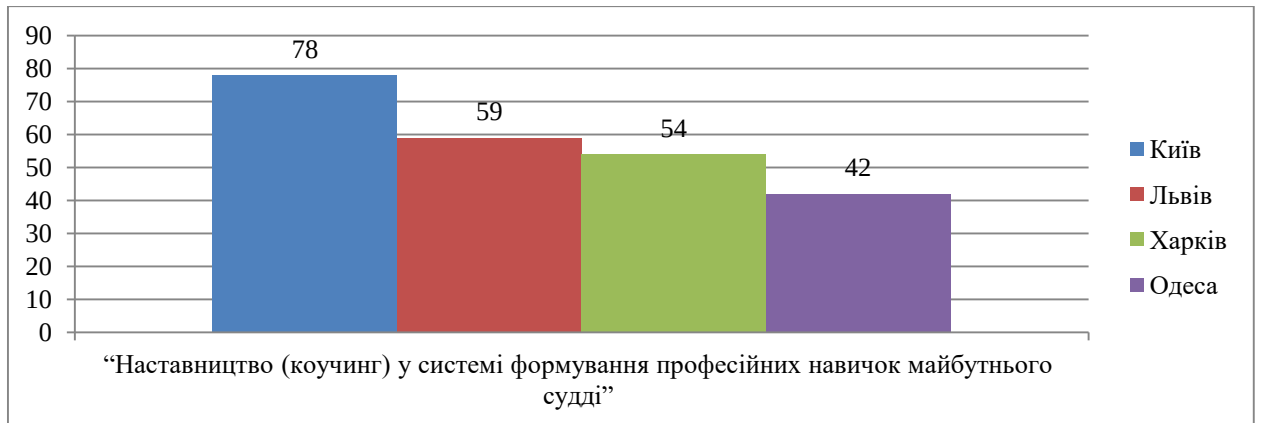
У результаті професійних та скоординованих дій відділів підготовки викладачів (тренерів) та спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді у стислі терміни, з вересня 2018 року і до кінця року, у НШСУ та її регіональних відділеннях було **проведено 9 тренінгів** з означеної вище тематики та **підготовлено 233 суддів-наставників (коучів)** за очною формою навчання.

Крім того, Національною школою суддів України у співпраці з Проектом ЄС “Підтримка реформ верховенства права в Україні (ПРАВО-JUSTICE)” та Програмою реформування сектору юстиції Агентства США з міжнародного розвитку “Нове правосуддя” розроблений та впроваджений у процес підготовки викладачів тренінг для суддів-наставників “Наставництво (коучинг) у системі формування професійних навичок майбутнього судді” за дистанційною формою навчання. Не зважаючи на те, що переважна більшість суддів - наставників (коучів) проходить навчання на очних тренінгах, дистанційний курс є зручною платформою для обміну досвідом, вирішення нагальних питань, які виникають в процесі роботи, отримання необхідної інформації та знайомства з колегами – суддями-наставниками. Всього шляхом дистанційного навчання було підготовлено **50 суддів-наставників (коучів)**.

У співпраці з проектом Ради Європи “Посилення імплементації Європейських стандартів прав людини в Україні”, що здійснюється в рамках Плану дій Ради Європи для України на 2018-2021 роки, **були проведені 2 тренінги для тренерів дистанційного навчання за курсами програми HELP** – “Докази та доказування в кримінальному провадженні” та “Трудові відносини у світлі Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод”, **на яких підготовлено 21 тренер**. Надалі ці курси, а також дистанційний курс “Вступ до Конвенції з прав людини та основоположних свобод” будуть розміщені в системі дистанційного навчання Національної школи суддів України і з лютого 2019 року впроваджені у спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді та періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації.

Спільно з Міжнародною благодійною організацією “Екологія-Право-Людина” у 2018 році підготовлено 73 тренери дистанційного курсу для суддів “Права людини та охорона довкілля”.

Триває розробка навчальних курсів “Роль модератора під час проведення тренінгів НШСУ” та “Роль фасилітатора під час проведення тренінгів НШСУ”, впровадження яких сприятиме усвідомленню викладачам (тренерам) у ході проведення тренінгів у рамках підготовки суддів, працівників апаратів судів та під час проведення навчання кандидатів на посаду судді важливості покладених обов’язків в успішній реалізації навчального заходу.

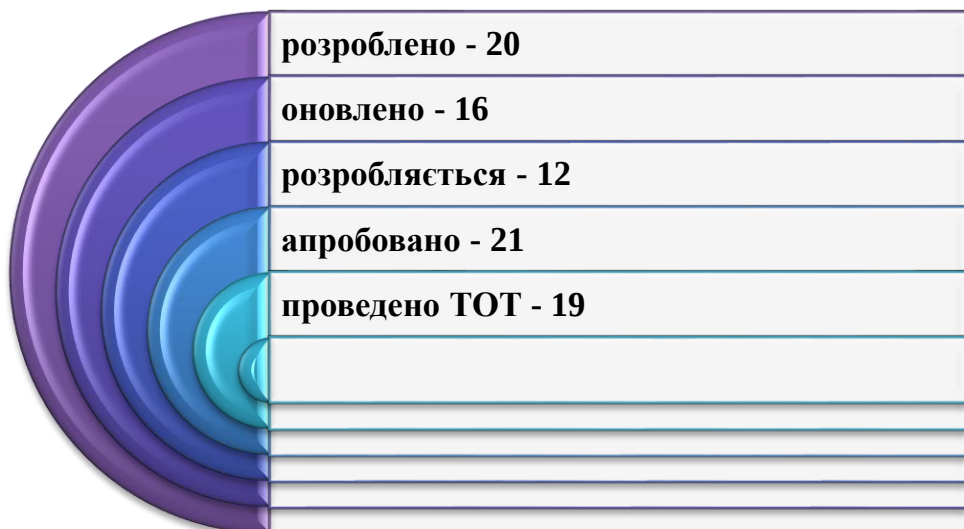

V. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Навчальні курси для суддів

У 2018 році науковими підрозділами завершено розробку/оновлено апробовано та проведено тренінги для тренерів (ТОТ) для суддів у формі тренінгів.

НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ДЛЯ СУДДІВ У ФОРМІ ТРЕНІНГІВ:

Завершено розробку 20 навчальних курсів:

- “Новели цивільного процесуального законодавства”
- “Особливості розгляду житлових спорів”
- “Особливості розгляду справ про захист права власності”
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Проблеми ефективного судового захисту в адміністративному судочинстві”
- “Застосування електронних доказів під час розгляду справ, пов’язаних із корупцією”
- “Особливості розгляду проваджень щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом”
- Діяльність слідчого судді як гаранта захисту прав людини на досудовому розслідуванні”
- Судова практика в кримінальних провадженнях за фактами корупції, при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій”
- “Роль судів/суддів у забезпеченні дотримання прав людини шляхом застосування положень міжнародного гуманітарного права”;
- “Практичні аспекти розгляду судами кримінальних проваджень, пов’язаних з торгівлею людьми”
- Врегулювання спорів за участі судді (цивільне судочинство);
- Врегулювання спорів за участі судді (господарське судочинство);
- “Практичні аспекти розмежування різновидів множинності злочинів – повторність, сукупність та рецидив злочинів”
- “Актуальні питання написання судових рішень у світлі нових процесуальних кодексів у адміністративному судочинстві”
- “Розгляд судами виборчих спорів”
- “Соціономічна компетентність судді”
- “Особливості розгляду справ, пов’язаних із домашнім насильством”
- “Розгляд податкових спорів судами адміністративної юстиції”.

Засідання робочої групи з розробки навчальних курсів для кандидатів на посаду судді “Основи комунікативної діяльності судової влади” та для суддів “Комунікативна діяльність судів”.

Оновлено 16 навчальних курсів, у тому числі з урахуванням змін процесуального законодавства:

- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”
- “Докази і доказування в кримінальному судочинстві”
- “Докази і доказування в цивільному судочинстві”
- “Призначення покарання в кримінальних справах”
- “Захист прав внутрішньо переміщених осіб та населення, постраждалого від конфлікту”
- “Особливості розгляду справ про відшкодування шкоди”
- “Актуальні проблеми розгляду цивільних справ у сфері сімейних правовідносин”
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”
- “Особливості розгляду злочинів у сфері господарської діяльності”
- “Особливості розгляду злочинів проти життя та здоров’я людини”
- “Особливості розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи; злочинів проти волі, честі та гідності особи”
- “Особливості розгляду злочинів проти основ національної безпеки України. Військові злочини”
- “Особливості розгляду злочинів проти громадського порядку та моральності”
- “Управління залом судового засідання”
- “Судовий захист прав під час розгляду спорів, що виникають при переході права на земельну ділянку”
- “Захист цивільних прав внутрішньо переміщених осіб”.

У процесі розробки 12 навчальних курсів, а саме:

- “Юридична аргументація застосування практики ЄСПЛ при написанні рішення касаційної інстанції” (4 одноденних навчальних курси/тренінги для суддів кожної спеціалізації в рамках підготовки суддів Верховного Суду);
- “Роль та повноваження голів судів”
- “Бути суддею. Вступ у професію”
- “Право на справедливий суд у світлі останньої практики Європейського суду з прав людини”
- “Особливості розгляду кримінальних проваджень щодо сексуального насильства, пов’язаного з конфліктом в Україні”
- “Роль судової влади в забезпеченні єдності судової практики”
- “Суд присяжних в Україні: особливості його формування та діяльності”
- “Суддя-наставник: завдання і методи роботи”
- “Актуальні питання написання судових рішень у світлі нових процесуальних кодексів у цивільному, кримінальному, господарському судочинстві” (3 навчальні курси)
- “Забезпечення комунікаційної політики суду суддею-спікером”
- “Розгляд кримінальних справ у сфері захисту свобод засобів масової інформації. Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів”
- “Дисциплінарна відповідальність судді”.

Проведено апробацію 21 навчального курсу:

- “Соціономічна компетентність судді”
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”
- “Новели цивільного процесуального законодавства”
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Проблеми ефективного судового захисту в адміністративному судочинстві”
- “Застосування електронних доказів під час розгляду справ, пов’язаних із корупцією”
- “Особливості розгляду проваджень щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом”
- “Розгляд судами виборчих спорів”
- “Особливості розгляду справ, пов’язаних із домашнім насильством”
- “Діяльність слідчого судді як гаранта захисту прав людини на досудовому розслідуванні”
- “Судова практика в кримінальних провадженнях за фактами корупції, при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій”
- “Роль судів/суддів у забезпеченні дотримання прав людини шляхом застосування положень міжнародного гуманітарного права”
- “Практичні аспекти розгляду судами кримінальних проваджень, пов’язаних із торгівлею людьми”
- “Практичні аспекти розмежування різновидів множинності злочинів – повторність, сукупність та рецидив злочинів”
- “Актуальні питання написання судових рішень у світлі нових процесуальних кодексів в адміністративному судочинстві”
- “Врегулювання спорів за участі судді (цивільне судочинство)”
- “Врегулювання спорів за участі судді (господарське судочинство)”
- “Комунікації в судовій діяльності”
- “Розгляд податкових спорів судами адміністративної юстиції”.

Проведено 19 тренінгів для тренерів (ТОТ):

- “Застосування статті 8 Конвенції про захист прав і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя” (для суддів кримінальної, цивільної та адміністративної юрисдикції, по одному ТоТ для кожного виду судочинства)
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”
- “Докази і доказування в кримінальному судочинстві”
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Застосування електронних доказів під час розгляду справ, пов’язаних із

корупцією”

- “Особливості розгляду проваджень щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом”
- “Розгляд судами виборчих спорів”
- “Соціономічна компетентність судді”
- “Особливості розгляду справ, пов’язаних із домашнім насильством”
- “Діяльність слідчого судді як гаранта захисту прав людини на досудовому розслідуванні”
- “Судова практика в кримінальних провадженнях за фактами корупції, при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій”
- “Практичні аспекти розгляду судами кримінальних проваджень, пов’язаних із торгівлею людьми”
- “Комунікації в судовій діяльності”
- “Розгляд податкових спорів судами адміністративної юстиції”
- “Психологічна адаптація до суддівської діяльності”
- “Врегулювання спорів за участі судді (цивільне судочинство)”
- “Врегулювання спорів за участі судді (господарське судочинство)”

2. Навчальні курси для кандидатів на посаду судді

У 2018 році науковими підрозділами **розроблено/оновлено, апробовано та проведено тренінги для тренерів (ТОТ) навчальних курсів для кандидатів на посаду судді у формі тренінгів.**

НАВЧАЛЬНІ КУРСИ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ У ФОРМІ ТРЕНІНГІВ:

	розроблено - 10
	оновлено - 37
	розширено матеріали - 34
	апробовано - 17
	проведено ТОТ - 26

Завершено розробку 10 навчальних курсів:

- “Запобігання та протидія дискримінації”
- “Вирішення спорів, що виникають із договорів страхування”
- “Соціономічна компетентність судді”
- “Особливий порядок судового провадження щодо неповнолітніх”
- “Корупційні злочини. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг”
- “Судове провадження на підставі угод”
- “Судове провадження у формі приватного обвинувачення”
- “Судове провадження щодо застосування примусових засобів медичного характеру”
- “Окремі аспекти діяльності слідчого судді”
- “Особливості ведення підготовчого судового засідання та судового розгляду. Роль головуючого в судовому засіданні. Забезпечення порядку в судовому засіданні”.

Оновлено 37 навчальних курсів, у тому числі з урахуванням змін процесуального законодавства:

- “Управління залом судового засідання”
- “Загальні засади написання судових рішень у цивільному, кримінальному, адміністративному та господарському судочинстві”
- “Написання судових рішень у цивільному судочинстві”
- “Докази і доказування в цивільному судочинстві”
- “Особливості розгляду справ про відшкодування шкоди”
- “Особливості розгляду сімейних спорів”
- “Судовий захист прав під час розгляду спорів, що виникають при переході права власності на земельну ділянку”
- “Особливості розгляду житлових спорів”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”
- “Особливості розгляду справ про захист права власності”
- “Особливості ведення судового засідання та спілкування з окремими категоріями учасників судового процесу”
- “Написання судових рішень у господарському судочинстві”
- “Докази і доказування в господарському судочинстві”
- “Вирішення спорів, що виникають із земельних правовідносин”
- “Особливості розгляду справ про укладення, зміну, розірвання договорів, визнання правочинів (господарських договорів) недійсними та застосування міжнародних угод при вирішенні господарських спорів”
- “Особливості розгляду справ про банкрутство”
- “Вирішення спорів про право власності та інші речові права”
- “Особливості розгляду корпоративних спорів”

- “Написання судових рішень у кримінальному судочинстві та у справах про адміністративні правопорушення”
- “Докази і доказування в кримінальному судочинстві”
- “Призначення покарання в кримінальних справах”
- “Злочини проти життя та здоров’я особи”
- “Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, злочини проти волі, честі та гідності особи ”
- “Злочини проти основ національної безпеки. Військові злочини”
- “Злочини проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності”
- “Діяльність слідчого судді щодо обрання запобіжних заходів”
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”
- “Розгляд пенсійних та інших соціальних спорів”
- “Особливості застосування податкового і митного законодавства в адміністративному судочинстві”
- “Розгляд спорів, пов’язаних із проходженням публічної служби”
- “Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інших суб’єктів владних повноважень”
- “Особливості провадження у справах, пов’язаних із виборчим процесом, процесом референдуму”
- “Особливості провадження у справах із приводу рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби, приватного виконавця”
- “Особливості провадження у справах щодо реалізації права на мирні зібрання”
- “Злочини проти власності”.

Розширено матеріали 34 навчальних курсів:

- “Основоположні принципи права та права людини. Верховенство права та права людини у світлі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя”
- “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в національній судовій практиці”
- “Європейська система захисту прав людини. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини адміністративними судами України”
- “Суддівська етика. Добросесність”
- “Управління залом судового засідання”
- “Особливості розгляду житлових спорів”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Докази і доказування в господарському судочинстві”
- “Вирішення спорів, що виникають із земельних правовідносин”
- “Особливості розгляду справ про укладення, зміну, розірвання договорів, визнання правочинів (господарських договорів) недійсними та застосування міжнародних угод при вирішенні господарських спорів”

- “Особливості розгляду справ про банкрутство”
- “Вирішення спорів про право власності та інші речові права”
- “Особливості розгляду корпоративних спорів”
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів у сфері господарської діяльності”
 - “Злочини проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності”
 - “Злочини проти власності”
 - “Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров’я населення”
 - “Злочини у сфері використання електронно-обчислюваних машин (комп’ютерів), систем та комп’ютерних мереж і мереж електрозв’язку. Кібербезпека та права людини в мережі Інтернет”
 - “Діяльність слідчого судді щодо обрання запобіжних заходів”
 - “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов’язаних із корупцією”
 - “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку (дрібне хуліганство, ст. 173 КУпАП), рішення Європейського суду з прав людини у справі “Швидка проти України”
 - “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення при вчиненні домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового захисного припису або повідомлення про місце свого тимчасового перебування (ст. 173-2 КУпАП)”
 - “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення на транспорті”
 - “Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення митних правил”
 - “Особливості ведення судового засідання у справах про адміністративні правопорушення. Дотримання прав особи при застосуванні заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, порядок розгляду справ суддею”
 - “Написання судових рішень у кримінальному судочинстві та у справах про адміністративні правопорушення”
 - “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”
 - “Розгляд пенсійних та інших соціальних спорів”
 - “Особливості застосування податкового і митного законодавства в адміністративному судочинстві”
 - “Розгляд спорів, пов’язаних із проходженням публічної служби”
 - “Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інших суб’єктів владних повноважень”
 - “Особливості провадження у справах, пов’язаних із виборчим процесом, процесом референдуму”
 - “Особливості провадження у справах із приводу рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби, приватного виконавця”
 - “Особливості провадження у справах щодо реалізації права на мирні зібрання”.

Проведено апробацію 17 навчальних курсів:

- “Суддівська етика. Добросовісність”
- “Докази і доказування в цивільному судочинстві”
- “Особливості розгляду справ про відшкодування шкоди”
- “Особливості розгляду сімейних спорів”
- “Судовий захист прав під час розгляду спорів, що виникають при переході права власності на земельну ділянку”
- “Особливості розгляду житлових спорів”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”
- “Особливості розгляду справ про захист права власності”
- “Особливості ведення судового засідання та спілкування з окремими категоріями учасників судового процесу”
- “Докази і доказування в господарському судочинстві”
- “Докази і доказування в кримінальному судочинстві”
- “Призначення покарання в кримінальних справах”
- “Основи комунікативної діяльності судової влади”
- “Соціономічна компетентність судді”
- “Бути суддею. Вступ у професію”.

Проведено 26 тренінгів для тренерів:

- “Запобігання та протидія дискримінації”
- “Докази і доказування в цивільному судочинстві”
- “Особливості розгляду справ про відшкодування шкоди”
- “Особливості розгляду сімейних спорів”
- “Судовий захист прав під час розгляду спорів, що виникають при переході права власності на земельну ділянку”
- “Особливості розгляду житлових спорів”
- “Особливості розгляду трудових спорів”
- “Особливості розгляду спорів про визнання правочинів недійсними”
- “Деякі питання, що виникають при розгляді справ із кредитних правовідносин”
- “Особливості розгляду справ про захист права власності”
- “Особливості ведення судового засідання та спілкування з окремими категоріями учасників судового процесу”
- “Докази і доказування в кримінальному судочинстві”
- “Призначення покарання в кримінальних справах”
- “Докази і доказування в адміністративному судочинстві”
- “Особливості здійснення судового розгляду щодо злочинів у сфері господарської діяльності”
- “Злочини проти життя та здоров’я особи”

- “Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, злочини проти волі, честі та гідності особи”
- “Злочини проти основ національної безпеки. Військові злочини”
- “Злочини проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності”;
- “Злочини проти власності”
- “Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров’я населення”
- “Злочини у сфері використання електронно-обчислюваних машин (комп’ютерів), систем та комп’ютерних мереж і мереж електрозв’язку. Кібербезпека та права людини в мережі Інтернет”
- “Основи комунікативної діяльності судової влади”
- “Соціономічна компетентність судді”
- Корупційні злочини. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов’язаної з наданням публічних послуг”
- “Бути суддею. Вступ у професію”.

3. Дистанційне навчання суддів та працівників апаратів судів

Окремою формою освітньої роботи Національної школи суддів України є **дистанційне навчання**. Так, у 2018 році **розроблено 4 навчальні курси для суддів:**

- “Права людини та охорона довкілля”
- Програми “HELP” “Насильство щодо жінок та домашнє насильство”
- Програми “HELP” “Правосуддя, дружнє до дитини” для суддів, прокурорів та адвокатів
- “Наставництво (коучинг) у системі формування професійних навичок майбутнього судді”.

Також у 2018 році **проведено апробацію вищевказаних дистанційних навчальних курсів.**

Оновлено дистанційні навчальні курси:

- для суддів “Суддівська етика. Добродішність”, “Управління залом судового засідання” та “Управління часом у суддівській діяльності”;
- для працівників апаратів судів “Судове адміністрування”; “Комунікації в судовій діяльності”.

У процесі розробки дистанційні навчальні курси:

- для суддів “Правосуддя, дружнє до дитини”; “Докази і доказування”; “Комунікації в судовій діяльності”; “Застосування сучасних інформаційних технологій в роботі судів”

- для працівників апаратів судів “Забезпечення готовності суду до роботи у надзвичайних ситуаціях” (за ініціативою ДСА України).

Триває розробка навчальних курсів для працівників апаратів судів у формі тренінгу:

- “Новина як ефективний засіб судової комунікації” (за ініціативою Вищої ради правосуддя)
- “Забезпечення готовності суду до роботи у надзвичайних ситуаціях” (за ініціативою ДСА України).

Дистанційна форма підготовки широко використовується і в навчальному процесі **працівників апаратів судів**. Цього року було проведено повне оновлення теоретичних та практичних матеріалів дистанційного курсу “Комунікації в судовій діяльності” (для прес-секретарів судів) та часткову актуалізацію матеріалів курсу “Судове адміністрування”.

4. Видання навчально-методичної літератури

Підготовлено до видання та опубліковано:

Навчальні посібники -

- “Конституційне право України. Повний курс”
- “Становлення і розвиток земельного законодавства України у XX – на початку XXI століття”
- “Актуальні питання розслідування кіберзлочинів”
- “Актуальні питання розслідування злочинів проти власності”
- “Розслідування незаконного обігу наркотиків”
- “Українська мова в судово-процесуальній сфері”
- Посібник для суддів у запитаннях і відповідях: “Діяльність слідчого судді як гаранта захисту прав людини на досудовому розслідуванні”
- Навчально-практичний посібник до тренінгу “Психологічна адаптація до суддівської діяльності”
- “Історія психології: філософський період”
- Перевидано навчально-методичний посібник з організації та проведення тренінгу: “Професійно-психологічна підготовка суддів”.

Збірники:

- Інформаційно-методичний збірник для суддів та кандидатів на посаду судді “Право на повагу до приватного і сімейного життя: ключові рішення ЄСПЛ щодо України”
- Інформаційно-методичний збірник “Незалежність та безсторонність суду в аспекті статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: практика ЄСПЛ щодо України”

- Два збірники витягів з рішень Європейського суду з прав людини, рекомендованих для вивчення при підготовці до письмового анонімного тестування у межах іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді
- Збірник навчальних матеріалів для учасників тренінгу “Гендерна рівність крізь призму заборони дискримінації у світлі практики Європейського суду з прав людини”.

Триває підготовка 3 навчальних посібників:

- “Докази і доказування у цивільному судочинстві”;
- “Особливості розгляду окремих категорій справ у цивільному судочинстві”;
- “Захист прав внутрішньо переміщених осіб”.

5. Науково-дослідна робота, у тому числі науково-методичне забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя, супроводження психологічної підготовки суддів

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Національної школи суддів України є здійснення науково-дослідної роботи, у тому числі науково-методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя.

Для науково-методичного забезпечення діяльності ВККСУ

підготовлено проекти:

- Програми та таксономічної характеристики для кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді
- Програми іспиту та таксономічної характеристики для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого антикорупційного суду, зокрема Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду
- Програми іспиту та таксономічної характеристики для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності
- Програми іспиту та таксономічної характеристики для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Актуалізовано проекти програм іспитів і таксономічних характеристик для проведення кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді:

- ✓ Касаційного цивільного суду

- ✓ Касаційного кримінального суду
- ✓ Касаційного адміністративного суду
- ✓ Касаційного господарського суду

➤ Положення про перевірку якості виконання анонімного письмового практичного завдання на етапі складення кандидатами на посаду судді кваліфікаційного іспиту.

Підготовлено пропозиції до проекту Порядку і методології оцінювання та самооцінювання судді та проект анкети оцінювання судді викладачем (тренером) Національної школи суддів України.

Підготовлено тестових запитань загальною кількістю 15 817

для:

- проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді – 3080, а саме:

- цивільна спеціалізація – 790
- кримінальна спеціалізація – 750
- адміністративна спеціалізація – 750
- господарська спеціалізація – 790

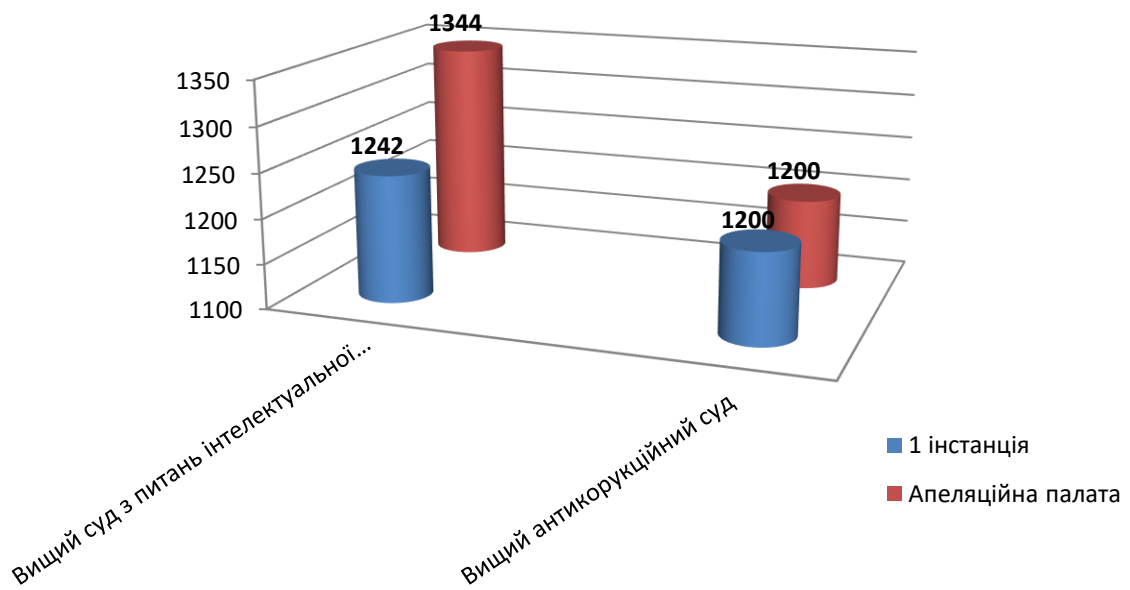
- проведення іспитів у процедурах кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів – 4113, а саме:

- цивільна спеціалізація – 1000
- кримінальна спеціалізація – 1000
- адміністративна спеціалізація – 1113
- господарська спеціалізація – 1000

- проведення іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності – 1242 тестові запитання;

- проведення іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності – 1344 тестові запитання;
- проведення іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого антикорупційного суду – 1200 тестових запитань;
- проведення іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду – 1200 тестових запитань;

- проведення іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді касаційних судів у складі Верховного Суду – **3638** тестових запитань, а саме:

- Касаційний цивільний суд – 835
- Касаційний кримінальний суд – 876
- Касаційний адміністративний суд – 772
- Касаційний господарський суд – 730
- Загальні дисципліни* (конституційне право, антикорупційне законодавство, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та рішення ЄСПЛ) – 425

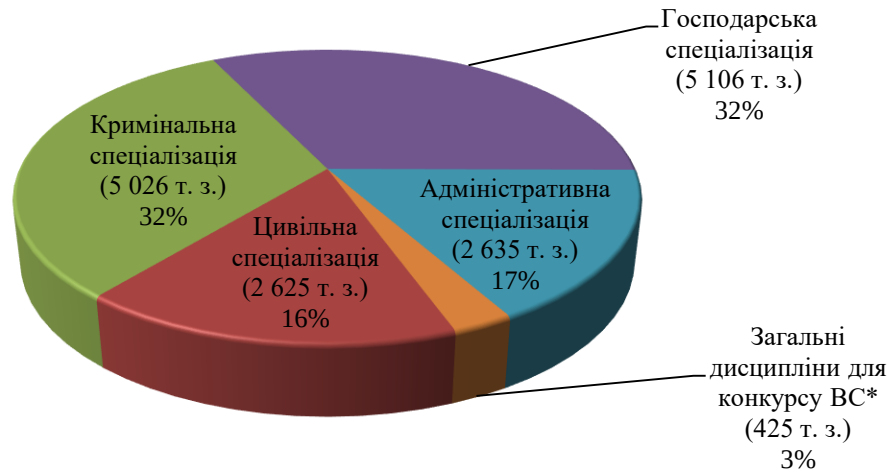

ПІДГОТОВЛЕНО ТЕСТОВИХ ЗАПИТАНЬ У 2018 РОЦІ:						
	цивільна спеціалізація, Т. З.:	кримінальна спеціалізація, Т. З.:	господарська спеціалізація, Т. З.:	адміністративна спеціалізація, Т. З.:	конституційне право, антикорупційне законодавство, Конвенція і рішення ЄСПЛ*, Т. З.:	всього для іспиту, Т. З.:
кваліфіспит	790	750	790	750		3080
кваліф- оцінювання суддів місцевих і апел. судів	1000	1000	1000	1113		4113
ІР-суд			1242			1242
Апеляційна палата ІР-суду			1344			1344
Вищий антикоруп- ційний суд		1200				1200
Апеляційна палата Вищого антикоруп- ційного суду		1200				1200
Верховний Суд	835	876	730	772	425*	3638
ЗАГАЛОМ:	2625	5026	5106	2635		15817

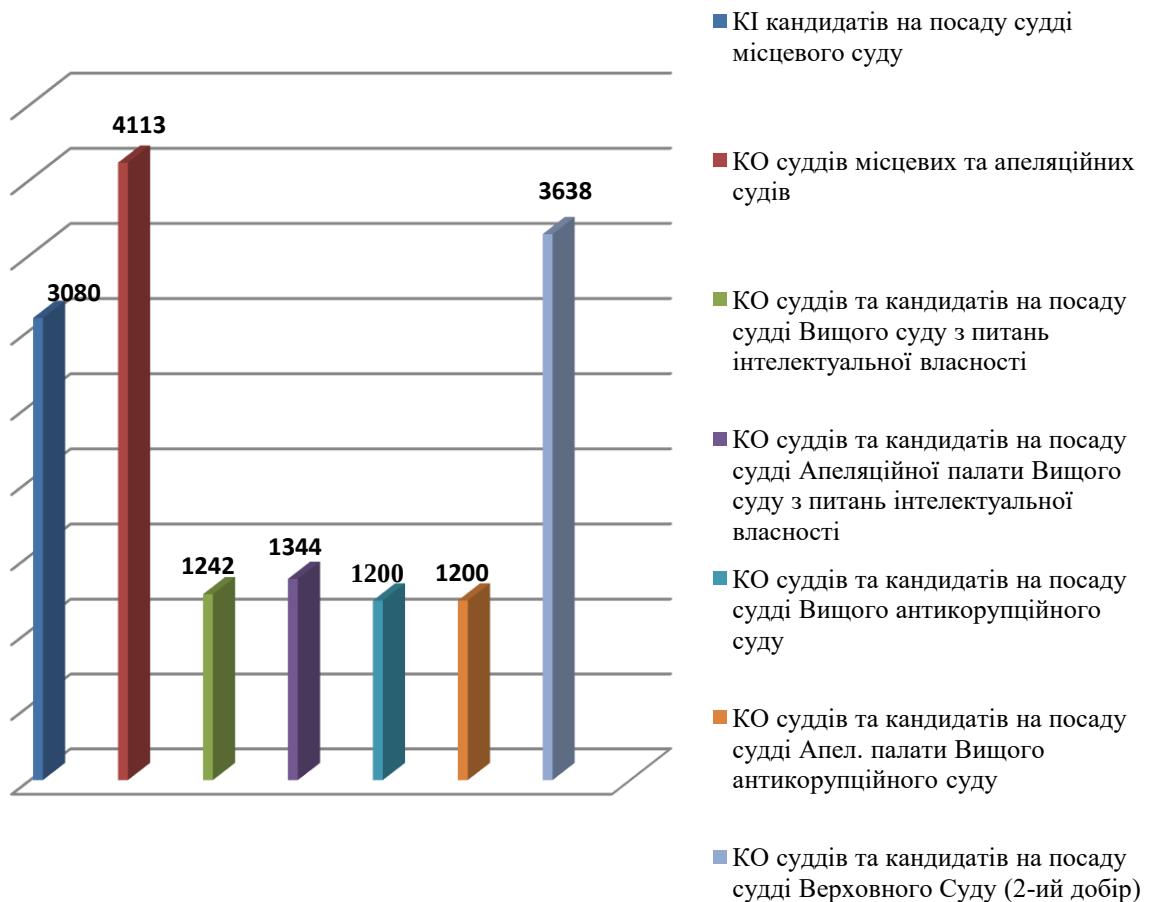
* Для конкурсу до Верховного Суду було окремо розроблено базу тестових запитань під назвою “Загальні дисципліни”, в яку увійшли тестові запитання з конституційного права, антикорупційного законодавства, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і рішень ЄСПЛ.

Нотатка: Т. З. – тестові запитання.

Кількість підготовлених у 2018 році тестових запитань за спеціалізаціями:

Кількість підготовлених тестових запитань у 2018 році: 15 817

практичні завдання (модельні судові справи) загальною кількістю 289 із формулярами та інструкціями оцінювання для проведення:

- кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді – **61**, а саме:

- цивільна спеціалізація – 16
- кримінальна спеціалізація – 15
- адміністративна спеціалізація – 15
- господарська спеціалізація – 15

- іспитів у процедурах кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів – **133**, а саме:

- цивільна спеціалізація – 50
- кримінальна спеціалізація – 40
- адміністративна спеціалізація – 20
- господарська спеціалізація – 23

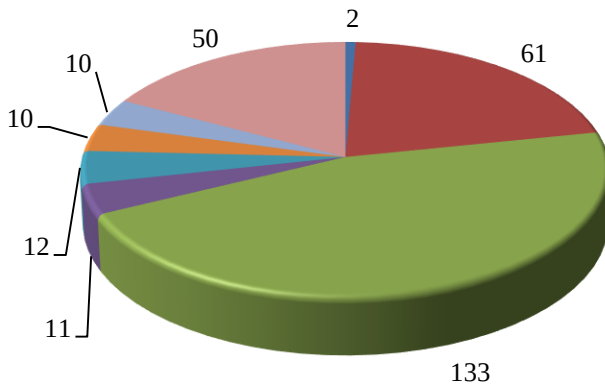

- іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності – **11**;
- іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності – **12**;
- іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого антикорупційного суду – **10**;
- іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду – **10**;

- іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді касаційних судів у складі Верховного Суду – **50**;
- підсумкового контролю спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, які мають стаж роботи на посаді помічника судді щонайменше 3 роки, підготовлено для блоку “Цивільне право” – **2**.

ПІДГОТОВЛЕНО ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ У 2018 РОЦІ:					
	цивільна спеціалізація, пр. з.:	кримінальна спеціалізація, пр. з.:	господарська спеціалізація, пр. з.:	адміністративна спеціалізація, пр. з.:	всього для іспиту, пр. з.:
кваліфіспит	16	15	15	15	61
кваліфіоціню вання суддів місц. і апел. судів	50	40	23	20	133
ІР-суд			11		11
Апеляційна палата ІР- суду			12		12
Вищий антикоруп- ційний суд		10			10
Апеляційна палата Вищого антикоруп- ційного суду		10			10
Верховний Суд	14	12	10	14	50
Спецпідго- товка к.н.с.	2				2
ЗАГАЛОМ:	82	87	71	49	289

Загальна кількість підготовлених практичних завдань у 2018 році: 289

■ Підсумковий контроль спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді (блок "Цивільне право") - 2

■ Кваліфікаційний іспит кандидатів на посаду судді місцевого суду - 61

■ Кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих і апеляційних судів - 133

■ Кваліфікаційне оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності - 11

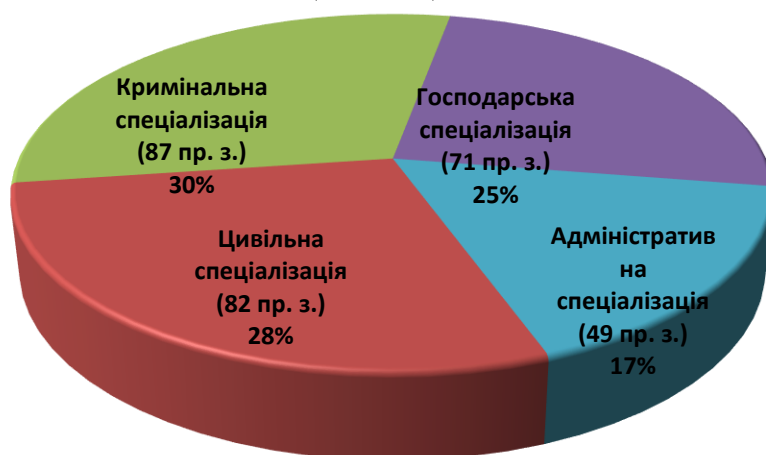
■ Кваліфікаційне оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності - 12

■ Кваліфікаційне оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Вищого антикорупційного суду - 10

■ Кваліфікаційне оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду - 10

■ Кваліфікаційне оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Верховного Суду - 50

Загальна кількість підготовлених у 2018 році практичних завдань за спеціалізаціями:

Тестологічним центром здійснено рецензування **27344** тестових запитань і **588** практичних завдань.

З метою зміцнення кадрового потенціалу НШСУ та розбудови інституційної спроможності Тестологічного центру НШСУ, підвищення кваліфікації працівників відділів і розробників тестів проведено тренінг на тему: “Складання тестових і практичних завдань для потреб судоустрою. Вітчизняна практика і міжнародні стандарти”. Підготовлено 40 розробників тестових матеріалів з числа працівників Тестологічного центру, відділу науково-методичного забезпечення діяльності ВККСУ та ВРП Національної школи суддів України, а також залучених осіб – суддів, науковців із вищих навчальних закладів.

Для науково-методичного забезпечення діяльності ВРП здійснено:

➤ аналітичне опрацювання матеріалів Щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів в Україні (Розділ “НШСУ”), також готуються пропозиції щодо удосконалення структури доповіді

➤ напрацювання пропозицій щодо внесення змін до річного плану реалізації на 2018 рік Плану дій щодо реалізації положень Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки

➤ напрацювання пропозицій щодо Річного плану реалізації на 2019 рік положень Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки

➤ підготовку інформації про виконання Національною школою суддів

України у 2017 році та в 1 півріччі 2018 року заходів, передбачених у Плані дій щодо реалізації положень Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних інститутів на 2015-2020 роки

- підготовку за зверненням Вищої ради правосуддя висновку щодо проекту Закону України “Про Вищий антикорупційний суд”
- підготовку правового висновку щодо тлумачення частини 4 статті 49 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” щодо повідомлення судді про підозру
- підготовку плану співпраці Вищої ради правосуддя, Національної школи суддів України та українсько-канадського проекту “Підтримка судової реформи в Україні” на 2018–2019 роки (з підготовки навчального курсу для суддів з питань дисциплінарного провадження та проведення суміжних наукових досліджень)
- підготовку науково-методичних рекомендацій щодо створення системи моніторингу стану забезпечення незалежності суддів в Україні
- підготовку науково-методичних роз’яснень щодо строків проходження суддею, що відсторонений від здійснення правосуддя в порядку застосування дисциплінарного стягнення, курсу підвищення кваліфікації у НШСУ та його кваліфікаційного оцінювання.

Науково-методичне супроводження психологічної підготовки судді

Проведено:

- роботу з тимчасово відстороненими від здійснення правосуддя й направленими до Національної школи суддів України суддями для проходження курсу підвищення кваліфікації з подальшим кваліфікаційним оцінюванням для підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді (психологічне тестування та співбесіду пройшли – 12 суддів різних інстанцій, за результатами чого на суддів були складені психологічні характеристики з рекомендаціями)
- 2 пілотні тестування суддів різних інстанцій з метою вивчення методології психологічного тестування та аналізу сучасних методик щодо відбору кандидатів на посаду судді
- 6 психологічних вебінарів на тему: “Як підготуватися до психологічного тестування та співбесіди”.

Інша науково-методична діяльність НШСУ

Підготовлено:

-
- правову позицію щодо виконання обов'язків судді після спливу строку відсторонення від здійснення правосуддя
 - пропозиції (висновок) щодо вдосконалення законодавства, що регламентує принципи та порядок використання коштів Державного бюджету України на фінансування статутної діяльності політичних партій
 - відповіді на адвокатські запити щодо надання інформації, що стосується проведення кваліфікаційного оцінювання суддів
 - правову позицію щодо віднесення ПАТ “Українська залізниця” до юридичних осіб публічного (приватного) права
 - правову позицію на запит Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту рішення НАЗК “Про затвердження Зміни до Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України “Про запобігання корупції” стосовно заходів фінансового контролю
 - пропозиції на запит Ради с питань судової реформи до законопроекту “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” (нова редакція) та інших пов'язаних законодавчих актів України”
 - відповідь на запит Академії юстиції Республіки Вірменія щодо структури органів, уповноважених на боротьбу з корупцією та економічною злочинністю
 - План дій по удосконаленню підходів до викладання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики ЄСПЛ у процесі підготовки і періодичного навчання суддів.

Конференції, круглі столи та інші наукові заходи

Працівники НШСУ наукового спрямування у 2018 році **взяли участь у понад 300 круглих столах, конференціях, семінарах, робочих зустрічах та інших заходах**, у тому числі міжнародних.

Круглий стіл “Європейські стандарти справедливого суду та їхнє впровадження в Україні”.

Наукові публікації

Науковими співробітниками НШСУ у 2018 році *опубліковано понад 30 наукових статей*.

Журнал установи

Упродовж 2018 року **забезпечено видання чотирьох номерів** фахового загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного журналу **“Слово Національної школи суддів України”**.

Із повним змістом номерів журналу можна ознайомитись на сторінці – <http://slovo.nsj.gov.ua> офіційного веб-сайту НШСУ.

VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародна діяльність Національної школи суддів України спрямована на вивчення кращого світового досвіду у сфері суддівської освіти та його впровадження в навчальний процес для подальшого інституційного розвитку й удосконалення освітньо-наукової діяльності закладу. З цією метою Школа співпрацює з міжнародними організаціями, закладами суддівської освіти інших країн, а також програмами і проектами міжнародної технічної допомоги Україні, які працюють у сфері судочинства (далі – МТД), а саме: Європейського Союзу (ЄС), Ради Європи (РЕ), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Уряду Канади та Організації Об'єднаних Націй (ООН).

НШСУ є членом Міжнародної організації суддівської освіти (ІОІТ), яка об'єднує 123 заклади освіти для суддів і прокурорів із 75 країн світу, та Лісабонської мережі, що об'єднує навчальні суддівські інституції 46 держав-членів Ради Європи, а у червні 2018 року Національній школі суддів України на XXI Генеральній асамблеї Європейської мережі суддівської освіти було надано статус спостерігача. Як результат, уже цього року представники НШСУ взяли участь у трьох навчальних заходах Європейської мережі суддівської освіти щодо питань методики викладання, практики ЄСПЛ та протидії кіберзлочинності.

Співпраця з проектами МТД, яких у 2018 році нараховувалося 25, була націлена на посилення інституційної спроможності Національної школи суддів України. Серед давніх і надійних партнерів Національної школи суддів України, які системно співпрацюють з НШСУ, українсько-канадський проект “Підтримка судової реформи в Україні”, проекти ОБСЄ “Гарантування дотримання прав

людини при здійсненні правосуддя” та “Удосконалення суддівської освіти і навчання”, програма USAID “Нове правосуддя”.

Із затвердженням Плану дій Ради Європи для України на 2018-2021 роки започаткована співпраця з новими проектами РЄ, а саме: “Підтримка впровадженню судової реформи в Україні”, “Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини”, “Посилення імплементації Європейських стандартів прав людини в Україні”, “Стамбульська конвенція: інструмент для посилення боротьби з насильством стосовно жінок та домашнім насильством в Україні”, “Підтримка прозорості, інклюзивності та чесності виборчої практики в Україні”.

У співпраці з міжнародними проектами велику увагу НШСУ приділяє організації навчальних заходів для суддів Верховного Суду, а саме:

- 14-15 вересня поточного року для суддів Верховного Суду за участі 6 суддів ЄСПЛ, представників Ради Європи, Конституційного Суду України, Уповноваженого у справах ЄСПЛ, за сприяння проектів РЄ “Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини” та ОБСЄ “Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя” був проведений круглий стіл “Європейські стандарти справедливого суду та їхнє впровадження в Україні”. На круглому столі обговорювалися питання впровадження права на справедливий суд у процесі судової реформи в Україні, а також поступ, що зробила Україна у виконанні рішень Європейського суду з прав людини.
- З проектом ЄС Twinning “Посилення спроможності Верховного Суду у сфері захисту прав людини на національному рівні” проведено два цикли підготовки в чотирьох касаційних судах у складі Верховного Суду у формі семінарів та фахових дискусій. Саме у форматі фахових дискусій буде продовжено підготовку суддів і в наступному році. Також у рамках Twinning проекту проведено цикл із чотирьох тренінгових сесій поглибленої підготовки двох груп суддів-тренерів.
- З п’ятьма проектами Європейського Союзу, Ради Європи, ОБСЄ, Канади та USAID розпочато підготовку до проведення Школою 5-денного орієнтаційного курсу для переможців конкурсу на зайняття посади судді Верховного Суду, який пройде після завершення конкурсу.
- На запит Верховного Суду з наступного року НШСУ розроблятиме навчальний курс для суддів Верховного Суду з питань юридичної аргументації щодо застосування ЄКПЛ та практики ЄСПЛ. У цьому контексті спільно з проектом ОБСЄ “Удосконалення суддівської освіти і навчання” проведено три фокус групи із суддями-тренерами цивільної, кримінальної та адміністративної спеціалізації з метою врахування під час розробки курсу думки суддів I та II інстанцій стосовно рішень Верховного Суду із застосуванням практики ЄСПЛ.

Уже традиційною стала співпраця із Секретаріатом Європейського суду з прав людини в організації та проведенні відеоконференцій для широкого залучення до участі у заходах суддів з усіх регіонів України. Третя відеоконференція на тему “Порушення права власності” була проведена 14 березня поточного року. Проведення наступних двох відеоконференцій присвячених питанням свободи пересування та ефективним засобам правового захисту заплановано на I півріччя 2019 року.

Одним із пріоритетних напрямків співпраці з міжнародними проектами є розробка та запровадження в навчальний процес нових інтерактивних навчальних курсів. Минулорічна спільна робота в основному була сконцентрована на розробках навчальних курсів для спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та підготовці суддів-тренерів для реалізації програми спецпідготовки, результати якої вже показали свою дієвість. У звітний період розпочато розробку нових актуальних тематичних навчальних курсів за запитами суддів. Для прикладу:

- За участі суддів, європейських експертів та українських фахівців у цих галузях спільно з проектом РЄ “Боротьба з корупцією в Україні” розроблені курси “Судова практика в кримінальних провадженнях за фактами корупції, в рамках яких були проведені негласні слідчі (розшукові) дії”, “Особливості розгляду проваджень щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом” та “Застосування (використання) електронних доказів під час розгляду справ, пов’язаних з корупцією”. Ці курси вже пройшли апробацію, для їх викладання підготовлені навчальні посібники та судді-тренери.
- Співпраця з проектом ОБСЄ “Удосконалення суддівської освіти і навчання” та програмою USAID “Нове правосуддя” була сконцентрована на розробці курсів для всіх чотирьох юрисдикцій щодо актуальних питань написання судових рішень у світлі новел процесуального законодавства.
- У співпраці з програмою USAID “Нове правосуддя” та українсько-канадським проектом “Підтримка судової реформи в Україні” розробляється низка курсів для голів судів з питань судового менеджменту, комунікацій, гендерних аспектів та формування ефективної команди голови суду та керівника апарату.

Нагальною потребою у поточному році для якісної організації стажувань кандидатів на посаду суддів у судах різної юрисдикції, які проходять спецпідготовку в Національній школі суддів та всіх її п’яти відділеннях, стала підготовка суддів-наставників/коучів. На допомогу Школі було сконцентровано зусилля декількох донорів, а саме: проекту ЄС “Підтримка реформи з розвитку верховенства права в Україні (ПРАВО)”, програми USAID “Нове правосуддя” та Німецького фонду правового співробітництва. За участі досвідчених

міжнародних експертів розроблено програму для підготовки суддів-наставників/коучів. У Києві та регіональних відділеннях НШСУ у співпраці з проектами МТД проведено 8 тренінгів для суддів-наставників/коучів загальних та господарських судів. Усього підготовлено 208 суддів-наставників/коучів. Ця робота буде продовжена і в наступному році для суддів, які наставлятимуть кандидатів на посаду судді під час стажування при розгляді кримінальних та адміністративних справ.

Зустріч делегації представників системи правосуддя Ірландії із українськими суддями

Робоча група НШСУ у співпраці з проектом Координатора проектів ОБСЄ в Україні “Удосконалення суддівської освіти і навчання” завершує розробку Методичних рекомендацій щодо системи оцінювання професійної підготовки в Національній школі суддів України, яка стане локальним нормативним актом установи. При розробці цього документа були вивчені і проаналізовані Методичні рекомендації Європейської мережі суддівської освіти щодо оцінювання професійної підготовки суддів, які відображають загальноєвропейські підходи.

НШСУ у співпраці з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком та Офісом технічної допомоги Міністерства фінансів США у III кварталі поточного року провела міжнародний круглий стіл “Виведення банків з ринку: національна правозастосовна практика та міжнародний досвід”. За підсумками роботи учасниками заходу були напрацьовані висновки та рекомендації, покликані сформувати належну практику правозастосування щодо виведення банків із ринку.

Співпраця з донорськими програмами допомагає Національній школі суддів України вивчати досвід провідних європейських шкіл та ділитися своїм власним досвідом з іноземними колегами. Для прикладу, ректор НШСУ взяв участь у XXI Генеральній асамблеї

Європейської мережі суддівської освіти та виступив перед своїми європейськими колегами з презентацією досягнень НШСУ; у Мережевій конференції Програми HELP “Якісна підготовка для якісних рішень” за участі представників НШСУ відбулося обговорення стратегії освіти з прав людини та дорожньої карти.

Вивчення досвіду суддівської незалежності, функціонування системи правосуддя, судового адміністрування при відвідуванні Ірландії та ознайомлення ірландських суддів із судовою реформою в Україні продовжилося залученням ірландських суддів до виступів перед українськими суддями в рамках круглих столів, які були проведені у вересні поточного року в Києві та Львові. А з підписанням Меморандумів про співробітництво з Академією юстиції

Підписання Меморандуму про співробітництво з Академією юстиції Республіки Вірменія

Республіки Вірменія та Академією юстиції Міністерства юстиції Республіки Азербайджан НШСУ започаткувала співпрацю з цими суддівськими школами у сфері підготовки та підвищення кваліфікації суддівських кадрів.

НШСУ активно шукає шляхи розвитку напрямів співробітництва, розширення зв'язків з міжнародними організаціями, проектами МТД та іноземними закладами суддівської освіти, проводячи переговори та зустрічі з керівниками, уповноваженими представниками та експертами різних організацій, експертними місіями, які займаються моніторингом ефективності використання міжнародної технічної допомоги та формуванням перспективних планів співпраці. У поточному році було проведено більше 60 зустрічей за участі ректора, проректорів, начальників відділів та провідних фахівців НШСУ, що стосувалися питань взаємодії.

Також представники НШСУ постійно запрошуюються міжнародними проектами до виступів та участі у заходах, які стосуються стратегії розвитку судової системи та актуальних питань судочинства. Отримана інформація здебільшого стає поштовхом для нових ідей і планів, розвитку сфер взаємодії.

VII. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НШСУ

Інформаційне забезпечення діяльності Національної школи суддів України та реалізація її інформаційної політики у 2018 році здійснювались з урахуванням розвитку інформаційних технологій, подальшого її утвердження як відкритої, медійно активної інституції.

Так, у 2018 році на офіційному сайті Національної школи суддів України було опубліковано близько 900 повідомлень про заходи з підготовки суддів і працівників апаратів судів; спеціальної підготовки майбутніх суддів; новації в діяльності установи; події за участі керівництва; важливі факти й матеріали щодо суддівської освіти та кваліфікації. Динаміка інформаційного забезпечення висхідна – у порівнянні з попереднім роком кількість повідомлень зросла майже на 30 відсотків.

Постійним є вдосконалення форм подачі інформації, модернізація рубрик веб-сторінки Національної школи суддів України, що дозволяє робити її дедалі більш привабливою та зручною для користувачів.

Розпочато роботу з розробки якісно нового порталу суддівської освіти. Оновлена веб-сторінка має втілити сучасні можливості інформаційних технологій для забезпечення зростаючих потреб суддівської освіти.

Офіційна сторінка Національної школи суддів України в соціальній мережі Facebook продовжує розвиватись як альтернативне джерело інформування, яке дозволяє відслідковувати теми та події, що викликають найбільший резонанс. За рік на сторінці здійснено більше 100 дописів. Facebook-сторінка виконує функцію майданчика для активного зворотного зв'язку з аудиторією, спілкування. Читацька аудиторія сторінки розширилась, понад 4500 користувачів соціальної мережі відстежують її постійно, окремі дописи мають удвічі вищий індекс популярності, статистика зросла до 3800 “уподобань”.

З 2018 року в центральному офісі установи функціонує інформаційне табло, яке транслює інформацію про останні події і заходи у сфері суддівської освіти.

Активно розвивається YouTube-канал установи, де опубліковано відеосюжети про Національну школу суддів України, сюжети телепередач за участі її керівництва. Відеоблог НШСУ, як додатковий інструмент для поширення інформації щодо подій та заходів у сфері суддівської освіти, відчутно еволюціонував у зв'язку з проведенням спеціальної підготовки та залученням майбутніх суддів до створення інформаційних продуктів.

Оскільки спеціальна підготовка кандидатів на посаду судді відбувалась також і в регіональних відділеннях НШСУ, ця тема, як і тема суддівської освіти загалом, активно знайшли своє відображення в регіональних засобах масової інформації. Постійним є співробітництво Національної школи суддів України та провідних фахових юридичних видань.

VIII. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НШСУ

У 2018 році всі структурні підрозділи центрального офісу установи в місті Києві користувалися програмою електронного документообігу “Канцелярія”, яка дозволяє швидкий доступ до електронних версій документів та здійснення контролю за їх виконанням.

За весь звітний період у Національній школі суддів України **було опрацьовано 10107 документів**, зокрема:

- 4162 вхідних листи
- 4493 вихідних листи
- 46 доручень ректора та проректорів
- 129 вихідних реєстрів
- 364 вхідних реєстри
- 852 службові записки
- 61 запит на інформацію та звернення громадян.

У порівнянні з 2017 роком **кількість документообігу збільшилась на 68 відсотків**.

За весь 2018 рік було видано 1239 наказів з основної діяльності та з адміністративно-господарських питань, з яких 667 пройшли правову експертизу на відповідність їх чинному законодавству.

З метою забезпечення організаційної діяльності Національної школи суддів України у 2018 році було **розроблено та укладено 374 договори із господарських питань** і 50 додаткових угод до них, тоді як у 2017 році було відповідно 318 договорів і 30 додаткових угод до них.

У 2018 році було **укладено 3586 цивільно-правових договорів про залучення суддів та інших осіб до викладацької діяльності**, що на 1428 договорів більше, ніж у 2017 році.

Для реалізації спільних проектів у сфері професійної підготовки та підвищення кваліфікації суддів і працівників апаратів судів, науково-дослідної діяльності, обміну досвідом та інформацією з метою розвитку системи правосуддя України у 2018 році було укладено 6 меморандумів і договорів про двосторонню співпрацю.

У 2018 році було **проведено 176 засідань тендерного комітету** та складено відповідну кількість протоколів про роботу цього комітету.

У 2018 році було **проведено 60 тендерних процедур і 128 процедур публічних закупівель через електронну систему “ProZorro”**, тоді як у 2017 році було відповідно 42 тендерні процедури та 80 процедур публічних закупівель.

У 2018 році для забезпечення діяльності Національної школи суддів України Законом України “Про Державний бюджет України на 2018 рік ” **були відкриті асигнування в сумі 120311,1 тис. грн.:** за загальним фондом – 88382,2 тис. грн., за спеціальним фондом – 31928,9 тис. грн.

Зокрема:

оплата праці з нарахуваннями – 83’202,6 тис. грн.,
 видатки на товари і послуги – 10’736,7 тис. грн.,
 видатки на відрядження – 1’066,4 тис. грн.,
 видатки на оплату комунальних послуг – 2’037,6 тис. грн.,
 стипендія (соціальні виплати) – 20’340,5 тис. грн.
 капітальні видатки – 2’927,3 тис. грн.

У межах затверджених асигнувань забезпечено своєчасну оплату праці працівників Національної школи суддів України, суддів-викладачів та інших осіб, які залучались до проведення тренінгів, поточних і підсумкових оцінювань, передбачених програмою та навчальним планом спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, розробки практичних завдань для кваліфікаційного оцінювання кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності та конкурсу до Верховного Суду, розробки практичних завдань для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді та науково-викладацької діяльності протягом 2018 року.

У серпні 2018 року збільшено видатки за спеціальним фондом бюджету видатків на оплату послуг, капітальних видатків та оплату комунальних послуг на загальну суму 7429,6 тис. грн.

За рахунок зазначеної суми для забезпечення проведення спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді у 2018 році було здійснено закупівлю ноутбуків, Wifi-роутерів, ліцензійних операційних систем Windows 10, офісного додатку Microsoft Office та відшкодовано витрати Київському національному університету імені Тараса Шевченка згідно з договором про співробітництво щодо спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді та договорами про відшкодування витрат.

Для забезпечення діяльності Національної школи суддів України придбано канцелярське приладдя та господарські матеріали, сплачено за послуги оренди, зв'язку, комунальні та інші послуги, а також здійснено випуски загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного видання “Слово Національної школи суддів України”.

Станом на 1 січня 2019 року кредиторська заборгованість відсутня.